

แนวทาง การพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารวิชาการ ลำดับที่ 2/2568

แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

เอกสารวิชาการ

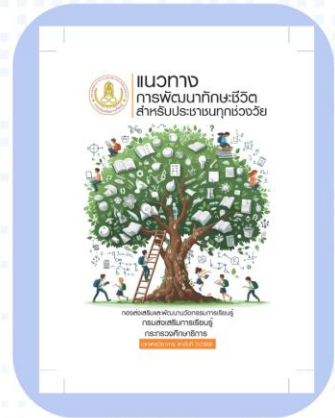
แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

เจ้าของลิขสิทธิ์ : กอส่วนเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารวิชาการ ลำดับที่ 2/2568

เผยแพร่ : กันยายน 2568

ISBN: 978-616-564-256-9

ที่ปรึกษา

นายธนาคาร ดอนเหนือ

อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

นายชัยพัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

จัดทำโดย

กอส่วนเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

นางสาวเอี่ยมพร ศรีภูวาศ์

ผู้อำนวยการกอส่วนเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้

ประธานคณะทำงาน

นางสาวภัทรีศยา ฉาบถ้วลา

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

คณะทำงาน

นายอรรถพล แซ่ลี้

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

คณะทำงาน

พิสูจน์อักษร

นางสาวปัทมาพร ไคลยะนนท์ และนางสาวปัทมา สนั่นโสตร

ผู้เรียบเรียง

นายอรรถพล แซ่ลี้

ศิลปกรรมออกแบบปก

นางสาวเอี่ยมพร ศรีภูวาศ์

ศิลปกรรมออกแบบรูปเล่ม

นายอรรถพล แซ่ลี้

พิมพ์ที่

บริษัท นำทองการพิมพ์ จำกัด

22/27 ซ. เพชรเกษม 69 แขวงหนองค้างพลู เขตหนองแขม กทม. 10160

คำนำ

ในสถานการณ์ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ล้วนส่งผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์มีความซับซ้อน ทำทาย และต้องเผชิญกับปัญหาและแรงกดดันหลายด้าน ทั้งที่เกี่ยวข้องกับตนเองและการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ดังนั้น ทักษะชีวิต (Life Skills) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของบุคคล การพัฒนาทักษะชีวิตช่วยให้บุคคลสามารถรับมือกับความท้าทายและปรับตัวต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม การมีทักษะชีวิตที่ดีช่วยให้บุคคลสามารถจัดการและบริหารตนเองได้อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม มีความสามารถในการตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงและแรงกดดันได้อย่างยืดหยุ่น รวมถึงสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างปลอดภัย และมีความสุข ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนในโลกยุคปัจจุบัน

พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 มาตรา 6 กำหนดให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีหน้าที่ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ รวมทั้งอาจจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ในรูปแบบอื่นที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และมาตรา 5 การส่งเสริมการเรียนรู้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคลให้มีความสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รวมถึงเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทันพัฒนาการโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้นหรือปรับเปลี่ยนทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็น

แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย ส่วนที่ 3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และส่วนที่ 4 การนิเทศ ติดตาม และการรายงานผล รวมถึงมีตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อทรัพยากรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รวบรวมจากหน่วยงาน และภาคีเครือข่ายที่มีการเผยแพร่ทางสื่อสาธารณะ

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ หวังว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหาร ครู บุคลากร สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และภาคีเครือข่าย นำมาใช้ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียน โดยสามารถออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทช่วงวัย รวมถึงเป็นการส่งเสริมและพัฒนาประชาชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต มีความพร้อมในการเผชิญและรับมือกับความเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

(นายธนากร ดอนเหนือ)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ค
ส่วนที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
หลักการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้.....	3
วัตถุประสงค์.....	4
กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้งาน.....	4
เป้าหมายการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย.....	4
นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง.....	5
กรอบแนวคิดการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย.....	11
ส่วนที่ 2 การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต สำหรับประชาชนทุกช่วงวัย.....	13
การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย.....	15
การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับวัยเด็กและวัยรุ่น.....	24
การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับวัยผู้ใหญ่.....	34
การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับวัยผู้สูงอายุ.....	45
ลักษณะการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้.....	55
วิธีการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้.....	56
การประเมินการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้.....	58

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ 3 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง.....	61
บทบาทหน้าที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้.....	62
บทบาทหน้าที่สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค.....	63
บทบาทหน้าที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร.....	64
บทบาทหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต.....	65
บทบาทหน้าที่ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล/แขวง และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่.....	67
บทบาทหน้าที่ภาคีเครือข่าย.....	69
ส่วนที่ 4 การนิเทศ ติดตาม และการรายงานผล.....	71
บรรณานุกรม.....	75
ภาคผนวก.....	81
ภาคผนวก ก คำสั่งคณะทำงาน.....	82
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เข้าประชุม.....	89
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรม.....	98
ภาคผนวก ง สื่อทรัพยากรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้.....	100

ส่วนที่ ๑ บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ในสถานการณ์ปัจจุบัน โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านเทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและการทำงานของมนุษย์ การพัฒนาทักษะชีวิตจึงเป็นสิ่งสำคัญในการช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัว และเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยองค์การอนามัยโลก (1997) ได้กล่าวถึง ทักษะชีวิต (Life Skills) เป็นความสามารถในการปรับตัวและเป็นพฤติกรรมเชิงบวก ซึ่งช่วยให้บุคคลสามารถรับมือกับความต้องการและความท้าทายที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีทักษะสำคัญ จำนวน 10 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจ (Decision making) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem solving) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative thinking) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) ทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective communication) ทักษะการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล (Interpersonal relationship) ทักษะการตระหนักรู้ในตน (Self - awareness) ทักษะการเข้าใจผู้อื่น (Empathy) ทักษะการจัดการกับอารมณ์ (Coping with emotion) และทักษะการจัดการกับความเครียด (Coping with stress) ซึ่งทักษะเหล่านี้ไม่ได้จำกัดเพียงแค่ความสามารถในการดำรงชีวิตประจำวัน แต่ยังรวมถึงความสามารถในการเรียนรู้ ปรับตัว และพัฒนาตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นปัจจัยสำคัญที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยในยุคปัจจุบัน ที่เน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กล่าวถึง รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้ง ส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษา ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยมีประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต มุ่งเน้นการพัฒนาคนเชิงคุณภาพ ในทุกช่วงวัย เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้ เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ยุทธศาสตร์ ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คน ทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย เด็กทุกคนได้รับ การศึกษาที่มีคุณภาพสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีทักษะชีวิต มีพฤติกรรม การบริโภคที่ถูกต้องเหมาะสม มีภูมิคุ้มกัน และมีคุณธรรมจริยธรรม ประกอบกับพระราชบัญญัติ ส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 มาตรา 6 กำหนดให้กรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีหน้าที่ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองและการเรียนรู้ เพื่อคุณวุฒิตามระดับ รวมทั้งอาจจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ในรูปแบบอื่น ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา บุคคลให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เป็นคนดี มีวินัย รวมถึงเพื่อให้บุคคลมีทักษะการเรียนรู้ ทักษะอาชีพ และทักษะชีวิตที่สอดคล้องและเท่าทัน พัฒนาการโลก และมีโอกาสพัฒนาหรือเพิ่มพูนทักษะของตนให้สูงขึ้นหรือปรับเปลี่ยน ทักษะของตนตามความถนัดหรือความจำเป็น

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้ความสำคัญต่อการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ประชาชนทุกช่วงวัย โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความรู้อ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมปัจจุบัน และสอดคล้องกับพัฒนาการ ของโลก โดยคำนึงถึงแนวคิด ทฤษฎี หลักการเรียนรู้ รวมถึงความต้องการจำเป็นการเรียนรู้ และการออกแบบขอบข่ายเนื้อหาที่สอดคล้องกับบริบทแต่ละช่วงวัย จึงได้จัดทำแนวทาง การพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากร สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และภาคีเครือข่าย มีแนวทางในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุน

การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ประชาชนมีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่จำเป็น มีภูมิคุ้มกันในตนเอง สามารถรับมือ และเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ พร้อมทั้งสามารถปรับตัวให้เท่าทันต่อสถานการณ์ทางสังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

2. หลักการ จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้

ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย มีพื้นฐานอยู่บนแนวคิดและหลักการสำคัญที่มุ่งสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น มุ่งเปิดโอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม และเสริมศักยภาพของบุคคลให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด โดยหลักการเหล่านี้ถือเป็นแนวทางสำคัญในการขับเคลื่อนการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของประชาชนในแต่ละช่วงวัย ซึ่งประกอบด้วยหลักการ ดังนี้

2.1 หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน เป็นการจัดการศึกษาเพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัย มีโอกาสในการเรียนรู้และเข้าถึงการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้บุคคลได้พัฒนาตามความพร้อม ความต้องการ ความถนัด และความสนใจในการเรียนรู้ รวมถึงมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการดำรงชีวิต

2.2 หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการ จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ความสนใจ ศักยภาพ และบริบทของผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำองค์ความรู้ไปสู่การปฏิบัติ และการดำเนินชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายสูงสุดตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

2.3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการดำรงชีวิต และประพฤติปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมอย่างพอเพียง เท่าทันและเป็นสุข โดยยึดหลักความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดี

2.4 **ปรัชญาคิดเป็น** เป็นกระบวนการคิดเพื่อการตัดสินใจ หรือแก้ปัญหา โดยการแสวงหาการคิด ไตร่ตรองอย่างรอบคอบเพื่อการแก้ปัญหาโดยอาศัยข้อมูลตนเอง ข้อมูลวิชาการ และข้อมูลชุมชน สังคมสิ่งแวดล้อม

2.5 **หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมเพื่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ** โดยการส่งเสริมให้บุคคล ชุมชน หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันสังคมอื่น ฯลฯ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ตามความพร้อมและบริบทของแต่ละบุคคลและหน่วยงาน

2.6 **หลักการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น** เป็นการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย และคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถปรับและเลือกเวลา สถานที่ และวิธีการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมและความถนัดของตนเอง โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

3.2 เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถนำแนวทางไปใช้ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

4. กลุ่มเป้าหมายผู้ใช้งาน

ผู้บริหาร ครู บุคลากร สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และภาคีเครือข่าย

5. เป้าหมายการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

ประชาชนทุกช่วงวัยมีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจและสังคม สามารถปรับตัวได้ในทุกบริบท พร้อมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

6. นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

6.1 ทักษะชีวิต หมายถึง เป้าหมายของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตซึ่งได้กำหนดไว้ 10 ด้าน ตามแนวทางการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง พ.ศ. 2568 โดยมีทักษะ ดังต่อไปนี้

6.1.1 ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการแยกแยะ คิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ คิดอย่างเป็นระบบ สามารถแก้ปัญหา และประเมินข้อมูล สถานการณ์ หรือเหตุการณ์ได้อย่างมีเหตุผล รวมถึงตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหา

6.1.2 ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม หมายถึง ความสามารถในการคิดอย่างยืดหยุ่นและคิดนอกกรอบ สามารถสร้างแนวคิด วิธีการ หรือทางเลือกใหม่ ๆ ที่แตกต่างและมีคุณค่า ทั้งในด้านการแก้ปัญหา การสร้างนวัตกรรม หรือการแสดงออกเชิงสร้างสรรค์ในรูปแบบต่าง ๆ โดยอาศัยการจินตนาการ การตั้งคำถาม การทดลอง และการเชื่อมโยงแนวคิดอย่างหลากหลาย เพื่อนำไปสู่การพัฒนา แก้ปัญหา หรือต่อยอดเป็นนวัตกรรมที่มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม

6.1.3 ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ หมายถึง ความสามารถในการสื่อสาร การใช้ภาษา สื่อ และเทคโนโลยีดิจิทัลในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อรับสาร ส่งสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิด ความรู้ ความคิดเห็น ความรู้สึก และในรูปแบบอื่นอย่างถูกต้องและเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงาน มีมารยาทและจริยธรรมในการสื่อสาร การใช้ภาษา สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

6.1.4 ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยคำนึงถึงเป้าหมายส่วนรวม การให้เกียรติ และรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างเคารพ สามารถแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำและผู้ตามอย่างเหมาะสม รวมถึงการจูงใจ และส่งเสริมให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลให้ร่วมมือกันดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ให้สามารถบรรลุเป้าหมายร่วมกันได้

6.1.5 ทักษะทางด้านสังคมและการสร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล หมายถึง ความสามารถในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น โดยแสดงผ่านการพูด สีหน้า และภาษากาย เพื่อแสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก ความต้องการ อย่างเหมาะสมและมีมารยาท รวมถึงสามารถประนีประนอม และจัดการความขัดแย้ง อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถปรับตัว สอดคล้องกับสถานการณ์ หรือบริบททางสังคม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

6.1.6 ทักษะการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และทักษะความเห็นใจผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจตนเอง ทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก อารมณ์ รวมถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ความถนัด และเป้าหมายชีวิต อันนำไปสู่การยอมรับและเห็นคุณค่า ของตนเอง มีความเห็นอกเห็นใจ และเห็นคุณค่าของผู้อื่น

6.1.7 ทักษะด้านความยืดหยุ่นปรับตัวในการอยู่ร่วมกัน หมายถึง ความสามารถในการปรับตัวทางความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของบุคคลให้เหมาะสม กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง มีทัศนคติเชิงบวก สามารถฟื้นฟูและมีความมั่นคงทางจิตใจ เมื่อต้องเผชิญกับความยากลำบาก หรือความล้มเหลวต่าง ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิต ทำงาน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

6.1.8 ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ หมายถึง ความสามารถในการตระหนัก ยอมรับ และเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความเชื่อ และวิถีชีวิตของผู้อื่น สามารถเข้าใจบริบททางสังคมและสภาพแวดล้อม ที่หลากหลาย รวมถึงปฏิบัติตนต่อผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม ความเชื่อ และวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสม

6.1.9 ทักษะด้านการจัดการกับอารมณ์และความเครียด หมายถึง ความสามารถในการรับรู้ เข้าใจ ควบคุม และจัดการอารมณ์ของตนเอง รวมถึงสามารถแสดงพฤติกรรมต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม เมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่มีภาวะกดดัน ตึงเครียด หรือมีอารมณ์เชิงลบ

6.1.10 ทักษะการใช้ชีวิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการเวลาและทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถกำหนดเป้าหมายชีวิตของตนเองอย่างชัดเจน รวมถึงใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจเลือกกิจกรรม แนวทาง หรือวิถีการดำเนินชีวิตที่ส่งเสริมคุณค่าทางกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคมของตน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ รวมถึงก่อให้เกิดประโยชน์ หรือนำไปสู่การสร้างคุณค่าแก่ตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคม

6.2 ขอบข่ายเนื้อหา หมายถึง ขอบเขต หรือสาระสำคัญของความรู้ ทักษะ และเจตคติ ที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้ต้องการพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิต 10 ด้าน ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต และสามารถปรับตัวให้สอดคล้องเท่าทันต่อพัฒนาการของโลก ซึ่งประกอบด้วยขอบข่ายเนื้อหา 7 ด้าน ดังนี้

6.2.1 ด้านสุขภาวะและความปลอดภัย หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติ เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสุภาพกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมที่ดี การดูแลสุขภาพและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ถูกต้องและเหมาะสม การออกกำลังกาย และโภชนาการที่เหมาะสมกับวัย การสร้างวินัยและแรงจูงใจในการดูแลสุขภาพ เพศวิถีศึกษา การปฐมพยาบาลและการใช้ยารักษาโรค การจัดการอารมณ์ การเห็นคุณค่าในตนเอง ทักษะทางสังคม การเข้าสังคมและการอยู่ร่วมกันในสังคม การมีภูมิคุ้มกันจากสิ่งเสพติด และอบายมุข การป้องกัน หลีกเลี่ยง และรับมือจากอุบัติเหตุ ภัยพิบัติ และภัยทางสังคม การเอาชีวิตรอดจากสถานการณ์ฉุกเฉิน และการปฏิบัติตนตามกฎหมายระเบียบเพื่อความปลอดภัยในการใช้ชีวิต

6.2.2 ด้านการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติ เกี่ยวกับการสังเกต การตีความ การเปรียบเทียบ การคิดวิเคราะห์ห้อย่างมีวิจารณ์ญาณ การคิด อย่างเป็นระบบ การคิดเชิงวิพากษ์ การคิดเชิงกลยุทธ์ การตั้งคำถาม การแก้ปัญหา การตัดสินใจ อย่างมีเหตุผล รวมถึงการคิดสร้างสรรค์ การคิดนอกกรอบ และการคิดเชิงนวัตกรรม เพื่อพัฒนา แนวคิดใหม่ ๆ หรือปรับปรุงสิ่งเดิมให้ดีขึ้น อันนำไปสู่การพัฒนา หรือต่อยอดเป็นนวัตกรรมที่มี คุณค่าและเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม

6.2.3 ด้านความเป็นพลเมือง หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่พลเมือง การปฏิบัติตามกฎหมาย การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จิตสำนึกสาธารณะและจิตอาสา การมีส่วนร่วมในกิจกรรม เพื่อชุมชนและสังคม การเคารพความหลากหลายและความเท่าเทียมในสังคม และความเป็น พลเมืองที่ดีของชุมชน สังคมโลก

6.2.4 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า การดำเนินชีวิตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ และสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในการพัฒนา อนุรักษ์ ดูแลรักษา รับผิดชอบต่อ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการขยะ และมลพิษ กฎหมายและระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกัทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6.2.5 ด้านสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติเกี่ยวกับ สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล การเลือกใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และการทำงาน การรู้เท่าทันสื่อ การป้องกันและรับมือภัยจากสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล มารยาท และจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกั การใช้งานสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

6.2.6 ด้านการเงิน หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติเกี่ยวกับการเงิน การบริหารและจัดการใช้จ่ายเงิน การวางแผนและกำหนดเป้าหมายทางการเงิน วินัยทางการเงิน การลงทุนในสินทรัพย์และความเสี่ยงในการลงทุน การจัดการหนี้สินและความเสี่ยงทางการเงิน และการรู้เท่าทันภัยคุกคามทางการเงินและเศรษฐกิจ

6.2.7 ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา หมายถึง ความรู้ ทักษะ และเจตคติเกี่ยวกับการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อการสื่อสารและการใช้ภาษาอย่างเหมาะสม และถูกต้องตามหลักทางภาษา การสื่อสารเพื่อแก้ปัญหาและสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ และมารยาทและจริยธรรมในการสื่อสารและการใช้ภาษา

6.3 ผู้เรียน หมายถึง ประชาชนทุกช่วงวัยที่สนใจเรียนรู้ในเรื่องที่ตนสนใจ หรือ ตามความถนัดของตน ตามสถานศึกษาและภาคีเครือข่ายที่จัด ร่วมจัด ส่งเสริม หรือสนับสนุน การดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ หรือสถานศึกษา หรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ โดยกำหนดการแบ่งช่วงวัยเป็น 4 ช่วง ดังนี้

6.3.1 เด็กปฐมวัย หมายถึง บุคคลที่มีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ หรือเป็นเด็ก ซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา

6.3.2 วัยเด็กและวัยรุ่น หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่หกปีบริบูรณ์ จนถึงอายุต่ำกว่าสิบห้าปีบริบูรณ์

6.3.3 วัยผู้ใหญ่ หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป จนถึงอายุต่ำกว่าหกสิบปีบริบูรณ์

6.3.4 วัยผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่หกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไป

6.4 พฤติกรรมที่คาดหวัง หมายถึง การแสดงออกทางพฤติกรรมการเรียนรู้ หรือการเรียนรู้ ในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน ที่แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้บรรลุ เป้าหมายการเรียนรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิตตามที่กำหนด

6.5 หน่วยงาน หมายถึง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค

6.6 สถานศึกษา หมายถึง ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต ศูนย์การเรียนรู้ ระดับตำบล/แขวง และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่

6.7 ภาคีเครือข่าย หมายถึง หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงาน เอกชน สถานศึกษาอื่นที่ไม่ใช่สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ชุมชน ครอบครัว สถาบันทางศาสนา

กรอบแนวคิดการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

ลักษณะการจัด ส่งเสริม และสนับสนุน การเรียนรู้ตลอดชีวิต

- ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย/แหล่งเรียนรู้อื่น เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้
- หน่วยงานและสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริม การเรียนรู้ จัดร่วมกับภาคีเครือข่าย /แหล่งเรียนรู้อื่น
- หน่วยงานและสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริม การเรียนรู้ เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้

วิธีการจัด ส่งเสริม และสนับสนุน การเรียนรู้ตลอดชีวิต

- ระบบออนไลน์และแพลตฟอร์มการเรียนรู้
- โปรแกรมการเรียนรู้
- โครงการ/กิจกรรม
- สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา
- แหล่งเรียนรู้
- วิธีการจัดการเรียนรู้ ตลอดชีวิตอื่น

ประชาชนทุกช่วงวัย มีทักษะชีวิต
มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจและสังคม
สามารถปรับตัวได้ในทุกบริบท
พร้อมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

DOLE

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

“ ประชาชนทุกช่วงวัย มีทักษะชีวิต

มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจและสังคม

สามารถปรับตัวได้ในทุกบริบท
พร้อมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน...”

กรมส่งเสริมการเรียนรู้
กระทรวงศึกษาธิการ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุน การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

ส่วนที่

2

สำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

การเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นแนวคิดสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกช่วงวัยเข้าถึงโอกาสทางการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต กรมส่งเสริมการเรียนรู้มีบทบาทภารกิจสำคัญในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย โดยกรมส่งเสริมการเรียนรู้ได้กำหนดทักษะชีวิต 10 ทักษะ ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการตัดสินใจและทักษะในการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ 4) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ 5) ทักษะทางด้านสังคม และการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล 6) ทักษะการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และทักษะความเห็นใจผู้อื่น 7) ทักษะด้านความยืดหยุ่นและการปรับตัว 8) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ 9) ทักษะด้านการจัดการกับอารมณ์ และความเครียด และ 10) ทักษะการใช้ชีวิตให้ได้ประโยชน์สูงสุด และมีขอบข่ายเนื้อหาในการพัฒนาทักษะชีวิต 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสุขภาวะและความปลอดภัย 2) ด้านการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม 3) ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา 4) ด้านสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 5) ด้านการเงิน 6) ด้านความเป็นพลเมือง และ 7) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำมาสู่การพัฒนาประชาชน 4 ช่วงวัย ได้แก่ 1) เด็กปฐมวัย (ต่ำกว่า 6 ปีบริบูรณ์) หรือเป็นเด็ก ซึ่งต้องได้รับการพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษา 2) วัยเด็ก และวัยรุ่น (6 ปีบริบูรณ์ – ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์) 3) วัยผู้ใหญ่ (15 ปีบริบูรณ์ - ต่ำกว่า 60 ปีบริบูรณ์) และ 4) วัยผู้สูงอายุ (60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป) เพื่อให้ประชาชนทุกช่วงวัยมีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจและสังคม สามารถปรับตัวได้ในทุกบริบท พร้อมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

ดังนั้น เพื่อให้การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของคนในโลกยุคใหม่ และเป็นกลไกสำคัญในการวางแผน พัฒนา โปรแกรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ทรัพยากรการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงได้กำหนดกรอบการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนในแต่ละช่วงวัย ทั้งนี้ หน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่าย สามารถปรับ และเพิ่มเติมขอบข่ายเนื้อหาได้ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายเพื่อการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน รวมถึงบริบทสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยมีกรอบการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนี้

เด็กปฐมวัย

วัยเด็กและวัยรุ่น

วัยผู้ใหญ่

วัยผู้สูงอายุ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ

เด็กปฐมวัย

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

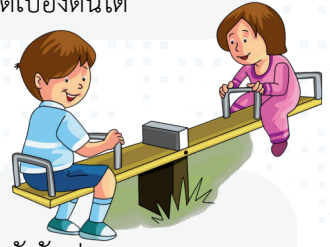
ด้านสุขภาวะและความปลอดภัย

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนบอกวิธีการดูแลสุขภาพของตนเองได้
2. ผู้เรียนดูแลสุขภาพกายของตนเองและรักษาความปลอดภัยในชีวิตเบื้องต้นได้

ขอบข่ายเนื้อหา

ด้านสุขภาพ

1. การดูแลสุขภาพอนามัยทางด้านร่างกาย เช่น ล้างมือให้สะอาดก่อนและหลังรับประทานอาหาร แปรงฟันหลังรับประทานอาหารและก่อนนอน ฯลฯ
2. การเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น เดิน วิ่ง กระโดดในสนามเด็กเล่น เต้นประกอบเพลง หรือจังหวะดนตรี หรือกิจกรรมยืดเหยียดกล้ามเนื้ออย่างง่าย ฯลฯ
3. โภชนาการ เช่น เลือกกินผักผลไม้หลากสีในแต่ละมื้อ ดื่มนม และน้ำเปล่าแทนน้ำหวาน รู้จักกินเป็นเวลา ฯลฯ
4. การรู้จักใช้ของของตนเอง ไม่ใช่ร่วมกับผู้อื่น เช่น ใช้แก้วน้ำ ช้อน หลอดของตนเอง รู้จักแยกแยะสีฟัน ผ้าเช็ดหน้า ของใช้ส่วนตัว หยิบกระเป๋านักเรียน กล่องข้าวของตนเองโดยไม่สับสนกับของเพื่อน ฯลฯ

ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1. การเอาชีวิตรอดจากสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ หรือเจ้าหน้าที่เมื่อหลงทาง การปฏิเสธเมื่อมีคนแปลกหน้ามาชวนไปด้วย การจำชื่อ - นามสกุล เบอร์โทรของพ่อแม่ หรือครูประจำชั้นได้ ฯลฯ
2. การป้องกันอุบัติเหตุใกล้ตัวและกฎจราจรเบื้องต้น เช่น การหลีกเลี่ยงเข้าใกล้ปลั๊กไฟ การระวังของร้อน การรู้จักสัญลักษณ์ไฟจราจร ฯลฯ
3. ความปลอดภัยจากภัยพิบัติและการจลาจล เช่น การฝึกหลบภัย เมื่อเกิดแผ่นดินไหว หรืออัคคีภัย การข้ามถนนตรงทางม้าลาย ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ด้านสุขภาวะและความปลอดภัย

ขบข่ยเนื้อหา (ต่อ)

ด้านยาเสพติดและอบายมุข เช่น รู้จักของที่ดีและไม่ดีต่อร่างกาย การปฏิเสธสิ่งแปลกปลอมจากคนแปลกหน้า ฯลฯ

ด้านอารมณ์

1. การควบคุมอารมณ์ เช่น การฝึกหายใจเข้า – ออกลึก ๆ เมื่อตนเองโกรธหรือเสียใจ ฯลฯ
2. การเข้าใจตัวเอง เช่น วาดภาพแสดงอารมณ์ของตนเองในแต่ละวัน พูดหรือเล่าความรู้สึก ฯลฯ
3. การยอมรับในตัวตนของตนเองและผู้อื่น เช่น ฟังนิทานที่สอนให้เคารพและยอมรับความแตกต่าง ฯลฯ

ด้านสังคม

1. การสร้างสัมพันธ์ภาพ เช่น ฝึกพูดคำว่า “ขอบคุณ” และ “ขอโทษ” ในสถานการณ์ต่าง ๆ ฯลฯ
2. การเข้าสังคมและการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น รอคิวเล่นของเล่น หรือผลัดกันพูดในวงสนทนา ปฏิบัติตามกติกากลุ่ม ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ด้านการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม

พฤติกรรมที่คาดหวัง

ผู้เรียนสามารถคิดขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและสิ่งรอบตัวได้

ขอบข่ายเนื้อหา

ด้านการคิดขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและสิ่งรอบตัว

1. การฝึกสังเกต การตั้งคำถาม การเปรียบเทียบ เช่น การฝึกสังเกตสิ่งของ การตั้งคำถามจากภาพ การเปรียบเทียบของเล่น ฯลฯ
2. การคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ เช่น สร้างของเล่นจากวัสดุเหลือใช้ เล่าเรื่องจากภาพที่เห็น ฯลฯ
3. การคิดหาความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ เช่น จับคู่สิ่งที่สัมพันธ์กัน เรียงลำดับเหตุการณ์ง่าย ๆ ฯลฯ
4. การคิดคำนวณ การเรียงลำดับ การรู้ค่าจำนวน เช่น นับจำนวนของเล่นหรือผลไม้จาก 1-10 เล่นเกมตัวเลข ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา

พฤติกรรมที่คาดหวัง

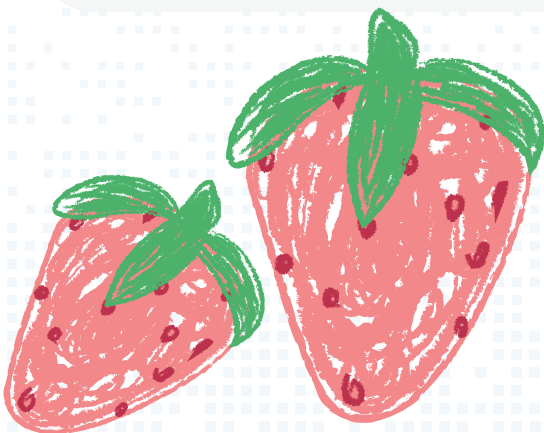
ผู้เรียนใช้ภาษาในการสื่อสารเพื่อบอกเล่าโต้ตอบถึงความต้องการความรู้สึก และความคิด ผ่านคำพูดหรือภาษากายของตนเองได้เหมาะสมกับวัย

ขอบข่ายเนื้อหา

การสื่อสารและการใช้ภาษาเบื้องต้นสำหรับเด็กปฐมวัย โดยเน้นการฟังและพูด

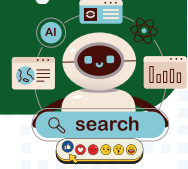
1. การรู้จักตนเอง เช่น รู้จักร่างกาย ฯลฯ
2. การรู้จักบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น คนในครอบครัว บ้าน โรงเรียน ชุมชน ฤดูกาล สัตว์ ฯลฯ
3. การฟังและการเล่าเรื่อง
4. การเล่นบทบาทสมมติ เกม เพลง
5. การเลียนเสียงสัตว์ ฟังสัมผัสคำ ประโยค
6. การสื่อสารด้วยภาพ หนังสือ นิทาน วิดีโอสั้น เพื่อกระตุ้นการสื่อสาร
7. การฟัง พูด ปฏิบัติเพื่อสื่อความต้องการ ความรู้สึกและเล่าเรื่อง เช่น คำทักทาย ขอขอบคุณ ขอโทษ ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ด้านสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

พฤติกรรมที่คาดหวัง

ผู้เรียนเรียนรู้ทักษะชีวิตผ่านการเล่น การลงมือปฏิบัติ หรือผ่านสื่อการเรียนรู้ ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ขอบข่ายเนื้อหา

การส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิตผ่านสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เช่น กิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้เล่น การเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ หรือประสบการณ์ตรง กิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ฯลฯ (โดยลดการใช้หน้าจอในเด็กปฐมวัย และงดใช้ในเด็กก่อนวัย 2 ขวบ โดยห้ามให้ใช้โทรศัพท์มือถือหรือสื่อหน้าจอแก่เด็กปฐมวัยที่มีอายุต่ำกว่า 2 ปี โดยเด็ดขาด และเด็กปฐมวัยอายุ 3 ปีขึ้นไป ให้เล่นได้อย่างมีเงื่อนไข ภายใต้กติกา ข้อตกลงที่ร่วมกันกำหนดระหว่างครู และผู้เรียน) เช่น

1. การกำหนดกติกาข้อตกลงในการเข้าสื่อผู้เรียน เช่น การมีวินัยในการใช้สื่อ ระยะเวลาที่เหมาะสม
2. การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมตามวัย
3. การสร้างความตระหนักในการใช้สื่อการเรียนรู้ เช่น การใช้คำสั้น ๆ เข้าใจง่าย

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ด้านการเงิน

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนสามารถบอกเกี่ยวกับค่าของเงินได้
2. ผู้เรียนบอกวิธีการออมเงินได้

ขอบข่ายเนื้อหา

ความรู้ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการเงิน

1. รู้จักเงิน (ประเภทและลักษณะของเงิน หน่วยของเงิน / การแลกเปลี่ยนเงิน) เช่น การแยกแยะหน่วยของเงินอย่างง่าย
2. ปลูกฝังและเรียนรู้เรื่องการออม เช่น การหยอดเงินกระปุกออมสิน ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ด้านความเป็นพลเมือง

พฤติกรรมที่คาดหวัง

ผู้เรียนบอกและปฏิบัติตน เป็นคนดี มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์

ขอบข่ายเนื้อหา

1. การรู้จักตนเองและผู้อื่น เช่น การแนะนำตนเองและรู้จักชื่อเพื่อน แยกเพศ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ฯลฯ
2. การเคารพกฎระเบียบและมีวินัย การเรียนรู้กติกาต่าง ๆ เช่น การเข้าแถว การขออนุญาต การตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามข้อตกลงในห้องเรียน
3. มารยาทและพฤติกรรมที่เหมาะสมกับวัย เช่น
 - 3.1 การไหว้ ทักทาย ขอบคุณ ขอโทษ และการใช้ถ้อยคำสุภาพ
 - 3.2 การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีมารยาท
 - 3.3 การเคารพผู้อื่น เช่น ครู ผู้ปกครอง และผู้ใหญ่
4. สิทธิ หน้าที่ และการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐานของความเป็นพลเมืองดี คุณลักษณะของพลเมืองดี เช่น รู้จักสิทธิในตนเอง ความมีน้ำใจ การอดทน การรู้จักรอคอย ความซื่อสัตย์สุจริต การร่วมรักษาและดูแลของใช้ส่วนรวม ฯลฯ

การจัด ส่วเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนบอกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้
2. ผู้เรียนสังเกตและจำแนกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น พืชนิทานหรือคุณภาพสัตว์ที่อาศัยในป่า น้ำหรือทุ่งนา เพื่อเข้าใจการอยู่ร่วมกันของสิ่งมีชีวิต ดูแลต้นไม้ที่บ้าน หรือโรงเรียน เรียกชื่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ฯลฯ
2. ขยะ เช่น ประเภทของขยะ การคัดแยกขยะ ประดิษฐ์ของเล่นจากวัสดุเหลือใช้ ฯลฯ

การจัด ส่วเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ

วัยเด็กและวัยรุ่น

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยเด็กและวัยรุ่น

ด้านสุขภาวะและความปลอดภัย

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนบอกแนวทางการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยของตนเองได้
2. ผู้เรียนสามารถนำความรู้การดูแลสุขภาพและความปลอดภัยไปปฏิบัติได้

ขยายเนื้อหา

ด้านสุขภาพ

1. การดูแลสุขภาพอนามัย เช่น ดูแลสุขอนามัยช่วงมีประจำเดือน ตรวจสอบสุขภาพประจำปี

การรักษาความสะอาดร่างกาย และของใช้ส่วนตัว ฯลฯ

2. การออกกำลังกาย เช่น การออกกำลังกายอย่างน้อย 60 นาที/วัน รูปแบบการออกกำลังกายต่าง ๆ ฯลฯ

3. โภชนาการ เช่น การเลือกอาหารตามหลักโภชนาการ การอ่านฉลากโภชนาการก่อนเลือกซื้ออาหาร / เครื่องดื่ม การตระหนักถึงผลเสียของอาหารขยะและน้ำหวานต่อสุขภาพ ฯลฯ

4. การปฐมพยาบาลและการใช้ยารักษาโรค เช่น ทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) การช่วยเหลือคนจมน้ำ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การใช้ยา การรู้จักประเภทของยา การอ่านฉลากยา การฝึกใช้กล่องปฐมพยาบาลเบื้องต้น ฯลฯ

ด้านเพศวิถีศึกษา

1. ด้านสุขภาวะทางเพศ เช่น การคุมกำเนิด การตั้งครภมิโดยไม่พร้อม โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ฯลฯ

2. ด้านสัมพันธภาพ เช่น การให้เกียรติ การจัดการความขัดแย้ง ฯลฯ

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น การเคารพความหลากหลายและความแตกต่างระหว่างบุคคล ฯลฯ

4. ช่องทางให้คำปรึกษา แนะนำ และแหล่งให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับเรื่องเพศและเพศวิถี

5. สิทธิและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะทางเพศและเพศวิถี เช่น พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยเด็กและวัยรุ่น

ด้านสุขภาวะและความปลอดภัย

ขยายเนื้อหา (ต่อ)

ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1. การเอาชีวิตรอดจากสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การขอความช่วยเหลือ การป้องกันภัยจากอุบัติเหตุในบ้าน หรือสถานที่ต่าง ๆ การเอาตัวรอดเมื่อติดอยู่ในลิฟต์ ฯลฯ
2. ความปลอดภัยจากภัยพิบัติและการจลาจล เช่น การฝึกซ้อมอพยพเมื่อเกิดแผ่นดินไหว น้ำท่วม ไฟไหม้ การสังเกตสัญญาณเตือนภัย และรู้จักหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ
3. การป้องกันอุบัติเหตุและเคารพกฎจราจร เช่น ไม่เล่นโทรศัพท์ขณะเดินข้ามถนน การข้ามถนนบนทางม้าลาย รู้จักสัญญาณไฟจราจร และไม่วิ่งตัดหน้ารถ ฯลฯ
4. การป้องกันการล่อลวงละเมิดทางเพศ เช่น การไม่เป็นผู้กระทำและป้องกันการถูกรักรังแก ฯลฯ

ด้านยาเสพติดและอบายมุข

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับยาเสพติดและอบายมุข ทักษะการปฏิเสธและการตัดสินใจ การเข้าถึงความช่วยเหลือและการแจ้งเบาะแส ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยเด็กและวัยรุ่น

ด้านสุขภาวะและความปลอดภัย

ขอบข่ายเนื้อหา (ต่อ)

ด้านอารมณ์

1. การควบคุมอารมณ์ เช่น เทคนิคและวิธีการจัดการกับอารมณ์เชิงลบ เขียนไดอารี่หรือระบายอารมณ์ผ่านศิลปะ/ดนตรี
2. การเข้าใจตัวเอง เช่น การสำรวจความรู้สึกของตนเองในแต่ละวัน ทำแบบประเมินบุคลิกภาพ/ความถนัด
3. การยอมรับในตัวตนของตนเองและผู้อื่น เช่น สะท้อนข้อดีของตนเองและเพื่อนร่วมกลุ่ม การพัฒนาทัศนคติเชิงบวกต่อตนเองและผู้อื่น ฯลฯ
4. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เช่น บทบาท หน้าที่ และความสำคัญของตน ในครอบครัว โรงเรียน และสังคม การส่งเสริมความภูมิใจในตนเองและการให้กำลังใจผู้อื่น ฯลฯ

ด้านสังคม

1. การสร้างสัมพันธภาพ เช่น ทักษะการสื่อสาร การแสดงความเคารพและมารยาททางสังคม ฯลฯ
2. การเข้าสังคมและการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมอย่างสร้างสรรค์ ฯลฯ
3. การปรับตัวในสถานการณ์ทางสังคม เช่น การจัดการกับแรงกดดัน ฯลฯ
4. การแสดงความคิดเห็นนอกเหนือใจผู้อื่น เช่น การเข้าใจความรู้สึกและมุมมองของผู้อื่น ฯลฯ
5. การกลั่นแกล้ง (บูลลี่)

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยเด็กและวัยรุ่น

ด้านการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบได้
2. ผู้เรียนตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล
3. ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สร้างชิ้นงาน หรือโครงการจากแนวคิดใหม่ ๆ
4. ผู้เรียนเรียนรู้และยอมรับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและนำไปเป็นบทเรียนได้

ขอบข่ายเนื้อหา

ด้านการคิดขั้นสูง

1. การสังเกต การตีความ การเปรียบเทียบ เช่น การตั้งข้อสังเกตจากการทดลองง่าย ๆ ฯลฯ
2. การคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เช่น การประเมินข้อมูลประกอบการตัดสินใจ หรือแก้ปัญหา ด้วยเหตุผล ฯลฯ
3. การคิดเชิงระบบ เช่น การฝึกทำแผนผังกระบวนการ การฝึกเขียน Mind Map ฯลฯ
4. การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เช่น การวิเคราะห์ทางเลือกก่อนตัดสินใจ ฯลฯ

ด้านการคิดเชิงนวัตกรรม

1. การคิดสร้างสรรค์ชิ้นงานโครงการเชิงนวัตกรรม เช่น การฝึกตั้งคำถาม การพัฒนาแนวคิด
เชิงสร้างสรรค์จากทรัพยากรที่มีอยู่หรือเหลือใช้ ฯลฯ
2. การหาความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์เชิงเหตุผล เช่น การตั้งสมมติฐานและการใช้เหตุผล ฯลฯ
3. การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน เช่น การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนเป็นขั้นตอน การประเมินแนวทาง
แก้ไขและเลือกแนวทางที่เหมาะสม ฯลฯ
4. การคิดนอกกรอบและรับมือกับความท้าทาย เช่น การเผชิญหน้ากับความล้มเหลวและการเรียนรู้
จากความผิดพลาด ฯลฯ
5. การนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ หรือนวัตกรรม เช่น สื่อการเรียนรู้ การออกแบบแนวคิด ผลงาน หรือ
โครงการเชิงนวัตกรรม ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยเด็กและวัยรุ่น

ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อการสื่อสารและใช้ภาษาอย่างเหมาะสม
2. ผู้เรียนสามารถสื่อสารเพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
3. ผู้เรียนรับฟัง วิพากษ์แสดงออก และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผล
4. ผู้เรียนแสดงออกถึงการมีมารยาทในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ

ขอบข่ายเนื้อหา

1. การฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อการสื่อสารและใช้ภาษาอย่างเหมาะสมและมีเหตุผล
2. การสื่อสารและการใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ
3. การสื่อสารและการใช้ภาษาในการวิพากษ์และการแสดงออกความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล
เช่น การอภิปรายในปัญหาสังคม การเมือง ฯลฯ
4. มารยาทและจรรยาบรรณในการสื่อสาร เช่น การรู้เท่าทันในการแสดงออก ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยเด็กและวัยรุ่น ด้านสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนเลือกใช้อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับวัย
2. ผู้เรียนมีความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence Quotient : DQ)

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความเป็นพลเมืองดิจิทัล
2. การเรียนรู้การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างรายได้ เช่น การเรียนรู้อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการใช้งานขั้นพื้นฐานและในชีวิตประจำวัน ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการค้นหาข้อมูลและเลือกใช้ข้อมูลอย่างเหมาะสม การเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง เช่น TikTok Facebook YouTube ฯลฯ
3. การรู้เท่าทันและความปลอดภัยในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล
4. การป้องกันและรับมือภัยจากสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyberbullying) ฯลฯ
5. การจัดการข้อมูลส่วนตัวและร่องรอยดิจิทัล (Digital footprint) (เหมาะสำหรับผู้เริ่มใช้งานสื่อสังคมออนไลน์)
6. การรักษาความปลอดภัยบัญชีผู้ใช้งาน เช่น การตั้งรหัสผ่านอย่างปลอดภัย ผ่านระบบดิจิทัล ฯลฯ
7. มารยาทและจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น โขเซียมมีเดีย การโพสต์ การแสดงความคิดเห็น และการสื่อสารในโลกออนไลน์อย่างมีความรับผิดชอบ ฯลฯ
8. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสื่อ เทคโนโลยีดิจิทัล และการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยเด็กและวัยรุ่น

ด้านการเงิน

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนบอกรวิธีการวางแผนและเลือกใช้รูปแบบของการออมและการลงทุนได้อย่างเหมาะสม
2. ผู้เรียนสามารถบริหารและจัดการใช้จ่ายเงินในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม
3. ผู้เรียนรู้เท่าทันภัยคุกคามทางการเงินและเศรษฐกิจ และสามารถประเมินความเสี่ยงได้

ขอบข่ายเนื้อหา

ความรู้ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการเงิน

1. ค่าของเงิน (หน่วยของเงิน / การแลกเปลี่ยนเงิน)
2. การปลูกฝังนิสัยรักการออมและสร้างวินัยในการออม เช่น บัญชีรายรับ – รายจ่าย ฯลฯ
3. รูปแบบของการออมเงิน ประเภทการออมเงิน เช่น เงินฝากธนาคาร/สหกรณ์ออมทรัพย์ สลากออมสิน/ธกส./ธอส. กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) ฯลฯ
4. การลงทุนเบื้องต้นในสินทรัพย์และความเสี่ยงในการลงทุน เช่น หุ้น กองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์ ทองคำ ตราสารหนี้ ฯลฯ

การบริหารและจัดการใช้จ่ายเงิน

1. การตั้งเป้าหมายและจัดทำแผนทางการเงิน
2. วางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่ออนาคต

การสร้างรายได้ระหว่างเรียน (Learn to Earn)

ภัยทางการเงินและเศรษฐกิจ เช่น หนี้สินเกินตัว การฉ้อโกงทางการเงิน แชร่ลูกโซ่ ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยเด็กและวัยรุ่น

ด้านความเป็นพลเมือง

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนบอกสิทธิ เสรีภาพ บทบาทหน้าที่พลเมือง และหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน
2. ผู้เรียนอธิบายเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
3. ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎ กติกา มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ตามบทบาทหน้าที่พลเมือง

ขอบข่ายเนื้อหา

1. การรู้จักตนเองและผู้อื่น การเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. การยอมรับและเคารพความแตกต่างระหว่างบุคคล
3. การเคารพกฎกติกาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
4. การรู้สิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบ ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. การมีส่วนร่วมในชุมชนและกิจกรรมทางระบอบประชาธิปไตยอย่างสร้างสรรค์
6. คุณลักษณะของพลเมืองที่ดี

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยเด็กและวัยรุ่น

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมที่คาดหวัง

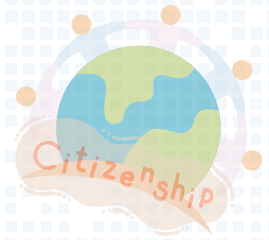
1. ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบต่อสังคมในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ เช่น ความสำคัญ เจตคติ ค่านิยมที่ดี การปลูกฝังจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ
2. การแก้ปัญหาและการดำเนินชีวิตตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. ทักษะการดำเนินชีวิตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การประหยัดพลังงาน การใช้พลังงานทดแทน การบริโภคอย่างรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

การจัด ส่วนเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ

วัยผู้ใหญ่

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้ใหญ่

ด้านสุขภาวะและความปลอดภัย

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนบอก เข้าใจ และมีแนวทางในการดูแลสุขภาวะและความปลอดภัยที่ถูกต้องและเหมาะสม
2. ผู้เรียนบอกต่อ การดูแลสุขภาวะและความปลอดภัยที่ถูกต้องและเหมาะสม
3. ผู้เรียนปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาวะและความปลอดภัยได้

ขอบข่ายเนื้อหา

ด้านสุขภาพ

1. การดูแลสุขภาพอนามัย เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี และการเฝ้าระวังโรคเรื้อรัง ฯลฯ
2. การออกกำลังกาย เช่น การเลือกกิจกรรมออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัยและสุขภาพ อย่างน้อย 150 – 300 นาที/สัปดาห์ การวางแผนเวลาในการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ การใช้แอปพลิเคชันหรือเทคโนโลยีเพื่อช่วยติดตามสุขภาพ ฯลฯ
3. โภชนาการ เช่น การวางแผนมื้ออาหารเพื่อสุขภาพในชีวิตประจำวันหรือการทำงาน การอ่านฉลากโภชนาการ การเลือกอาหารที่มีคุณค่าปริมาณพอเหมาะ และหลีกเลี่ยงอาหารเสี่ยงต่อโรคเรื้อรัง ฯลฯ
4. การสร้างวินัยในการดูแลสุขภาพตนเองในทุกด้าน เช่น การนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอและมีคุณภาพ การจัดสมดุลระหว่างงานและชีวิต (Work–Life Balance) ฯลฯ
5. การปฐมพยาบาลและการใช้ยารักษาโรค เช่น ทักษะการช่วยฟื้นคืนชีพ (CPR) การช่วยเหลือคนจมน้ำ การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การใช้ยา การรู้จักประเภทของยา การอ่านฉลากยา การฝึกใช้กล่องปฐมพยาบาลเบื้องต้น ฯลฯ
6. การใช้ข้อมูลสุขภาพในการวางแผนดูแล รักษาสุขภาพของตนเองหรือคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญประกอบการตัดสินใจ ฯลฯ
7. การบอกต่อแหล่งข้อมูลสุขภาพที่น่าเชื่อถือได้ เช่น หน่วยงานทางภาครัฐ ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้ใหญ่

ด้านสุขภาพและความปลอดภัย

ขอบข่ายเนื้อหา (ต่อ)

ด้านเพศวิถีศึกษา

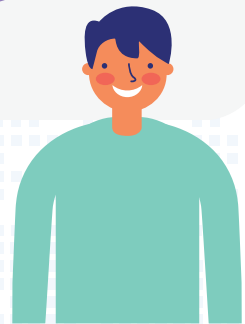
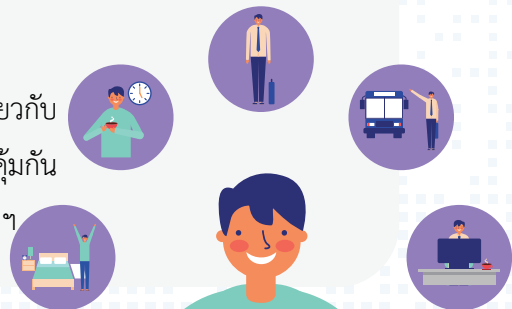
1. ด้านสุขภาพทางเพศ เช่น การคุมกำเนิด โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ฯลฯ
2. ด้านสัมพันธภาพ เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับครอบครัวและชีวิตคู่ การให้เกียรติ การจัดการความขัดแย้ง ฯลฯ
3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น การเคารพความหลากหลายและความแตกต่างระหว่างบุคคล ฯลฯ
4. ช่องทางให้คำปรึกษา แนะนำ และแหล่งให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับเรื่องเพศและเพศวิถี
5. สิทธิและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพทางเพศและเพศวิถี เช่น พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ฯลฯ

ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1. ความปลอดภัยในการใช้ชีวิตประจำวันและการทำงาน เช่น การเคารพกฎจราจร การปฏิบัติตามมาตรการในการทำงาน การปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุ การดูแลความปลอดภัยในบ้าน ฯลฯ
2. การเอาชีวิตรอดจากสถานการณ์วิกฤติในชีวิตประจำวันและการทำงาน เช่น เทคนิคการรับมือกับเหตุการณ์ฉุกเฉิน (ไฟไหม้ ระเบิด ลิฟต์ค้าง) การวางแผนล่วงหน้าเพื่อรับมือสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ (การพกเบอร์ฉุกเฉิน การเตรียมอุปกรณ์จำเป็น)
3. ความตระหนักรู้ถึงอันตราย ความเสี่ยงอาชีพในการทำงาน เช่น การใช้สารเคมี มลพิษ ฯลฯ
4. การบอกต่อข้อมูลด้านความปลอดภัยที่น่าเชื่อถือได้ เช่น ข้อมูลจากหน่วยงานทางภาครัฐ ฯลฯ

ด้านยาเสพติดและอบายมุข

ความปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข เช่น ความรู้เกี่ยวกับประเภทและผลกระทบของยาเสพติด และอบายมุข การสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจและสังคมเพื่อหลีกเลี่ยงยาเสพติด เทคนิคการปฏิเสธ ฯลฯ

การจัด ส่วเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้ใหญ่

ด้านสุขภาวะและความปลอดภัย

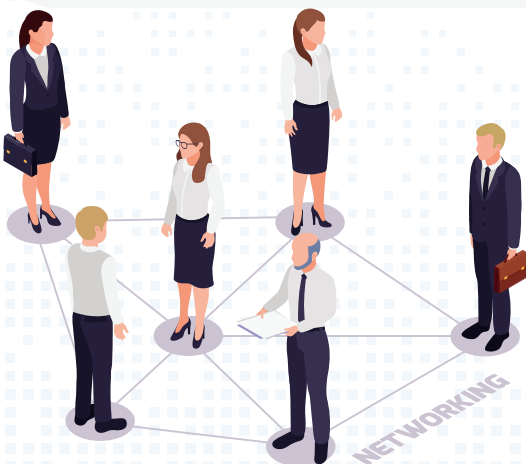
ขอบข่ายเนื้อหา (ต่อ)

ด้านอารมณ์

1. การรู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง เช่น รู้ว่าตนเองรู้สึกอะไร ฯลฯ
2. การจัดการอารมณ์ด้านลบ การควบคุมอารมณ์และการจัดการความเครียด เช่น เทคนิคการจัดการความเครียด เทคนิคการหายใจ ฯลฯ
3. การเข้าใจและยอมรับในตัวตนของตนเอง เช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ข้อดี ข้อด้อยในตนเอง การพัฒนาทัศนคติเชิงบวก ฯลฯ

ด้านสังคม

1. การสร้างสัมพันธ์ภาพ เช่น การรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น การสื่อสารทางบวก การฟังอย่างตั้งใจ การสร้างความไว้วางใจ ฯลฯ
2. การเข้าสังคมและการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น การสร้างนิสัยการอยู่ร่วมกัน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะหรือเพื่อชุมชน รู้วิธีการปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่น ฯลฯ
3. ทักษะในการปรับตัวเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาหรือการเปลี่ยนแปลงในชีวิต เช่น การเตรียมตัวก่อนเกษียณการปรับบทบาทเมื่อเปลี่ยนแปลงสถานภาพ (เช่น พ่อแม่มือใหม่ หัวหน้าใหม่) ทำงานกับคนต่างวัย ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้ใหญ่

ด้านการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม

พฤติกรรมที่คาดหวัง

ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างมีเหตุผล โดยมีความคิด
นอกกรอบ สร้างแนวคิดใหม่ หรือนวัตกรรมที่สร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเอง
ชุมชน และสังคม

ขอบข่ายเนื้อหา

ด้านการคิดขั้นสูง

1. การสังเกต การตีความ การเปรียบเทียบ เช่น การตีความสถานการณ์ความขัดแย้งเพื่อเลือกแนวทาง
จัดการอย่างสร้างสรรค์ การเปรียบเทียบแนวทางการตัดสินใจในชีวิต ฯลฯ
2. การคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เช่น การกลั่นกรองข่าวสาร ข้อมูลบนโลกออนไลน์ ฯลฯ
3. การคิดเชิงระบบ เช่น การใช้แนวคิดเชิงระบบในการวางแผน ป้องกัน และตัดสินใจในเรื่องสำคัญ
การเชื่อมโยงสาเหตุ – ผลกระทบในปัญหาทางสังคมและชีวิตประจำวัน ฯลฯ
4. การคิดเชิงวิพากษ์ เช่น การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล ฯลฯ
5. การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เช่น การเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสียก่อนตัดสินใจซื้อ/ลงทุน/เปลี่ยนงาน ฯลฯ
6. การคิดเชิงกลยุทธ์ เช่น การกำหนดเป้าหมายชีวิต การวางกลยุทธ์ในการพัฒนาตนเอง ฯลฯ

ด้านการคิดเชิงนวัตกรรม

1. การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม เช่น การพัฒนาความคิดริเริ่ม ฯลฯ
2. การหาความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์เชิงเหตุผล เช่น การมีวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล ฯลฯ
3. การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน เช่น การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ฯลฯ
4. การคิดนอกกรอบและรับมือกับความท้าทาย
5. การนำเสนอแนวคิดใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้ใหญ่

ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อการสื่อสารและใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม
2. ผู้เรียนสื่อสารเพื่อแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม
3. ผู้เรียนรับฟัง วิพากษ์ แสดงออก และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสมและมีเหตุผล
4. ผู้เรียนแสดงออกถึงการมีมารยาทในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ

ขอบข่ายเนื้อหา

1. การฟัง พูด อ่าน เขียน เพื่อการสื่อสารและใช้ภาษาอย่างเหมาะสมและมีเหตุผล
2. การสื่อสารและการใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ
3. การสื่อสารและการใช้ภาษาในโลกออนไลน์ เช่น การใช้ถ้อยคำสุภาพและเหมาะสมในการแสดงความคิดเห็น ฯลฯ
4. การสื่อสารและการใช้ภาษาในการวิพากษ์และการแสดงออกความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เช่น การอภิปรายในปัญหาสังคม การเมือง ฯลฯ
5. มารยาทและจรรยาบรรณในการสื่อสาร เช่น การรู้เท่าทันในการแสดงออก ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้ใหญ่

ด้านสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนเลือกใช้อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับวัย
2. ผู้เรียนมีความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence Quotient : DQ)

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความเป็นพลเมืองดิจิทัล
2. การเรียนรู้การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างรายได้ เช่น การเรียนรู้อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการใช้งานขั้นพื้นฐานและในชีวิตประจำวัน ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการค้นหาข้อมูลและเลือกใช้ข้อมูลอย่างเหมาะสม การเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง เช่น TikTok Facebook YouTube ฯลฯ
3. การรู้เท่าทันและความปลอดภัยในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล
4. การป้องกันและรับมือภัยจากสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyberbullying) ฯลฯ
5. การจัดการข้อมูลส่วนตัวและร่องรอยดิจิทัล (Digital footprint) (เหมาะสำหรับผู้เริ่มใช้งานสื่อสังคมออนไลน์)
6. การรักษาความปลอดภัยบัญชีผู้ใช้งาน เช่น การตั้งค่าน์รหัสผ่านอย่างปลอดภัย ผ่านระบบดิจิทัล ฯลฯ
7. มารยาทและจริยธรรมในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น โซเชียลมีเดีย การโพสต์ การแสดงความคิดเห็น และการสื่อสารในโลกออนไลน์อย่างมีความรับผิดชอบ fake news, hate speech ฯลฯ
8. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสื่อ เทคโนโลยีดิจิทัล และการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
9. การดูแลบุคคลในครอบครัวในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล

การจัด ส่วนเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้ใหญ่ ด้านการเงิน

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนบอกวิธีการวางแผนทางการเงินและเลือกใช้รูปแบบของการออมเงิน และการลงทุนได้อย่างเหมาะสม
2. ผู้เรียนมีวินัยทางการเงิน สามารถบริหารและจัดการใช้จ่ายเงินในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม
3. ผู้เรียนรู้เท่าทันภัยคุกคามทางการเงินและเศรษฐกิจ และสามารถประเมินความเสี่ยงได้

ขอบข่ายเนื้อหา

ความรู้ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการเงิน

1. รูปแบบของการออมเงิน และการลงทุน
 - 1.1 ประเภทบัญชีการออมเงิน เงินฝากธนาคาร / สหกรณ์ออมทรัพย์ สลากออมสิน/ธกส./ธอส. กองทุนการออมแห่งชาติ (กอช.) เงินฝากประจำ ประกันชีวิต ฯลฯ
 - 1.2 การลงทุนในสินทรัพย์และความเสี่ยงในการลงทุน เช่น หุ้น กองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์ ทองคำ ตราสารหนี้ ฯลฯ
2. การส่งเสริมนิสัยรักการออมและสร้างวินัยทางการเงิน

การบริหารและจัดการใช้จ่ายเงิน

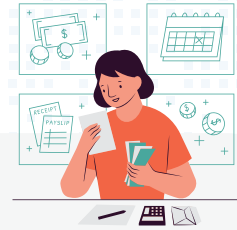
1. การตั้งเป้าหมายและจัดทำแผนทางการเงิน
2. วางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่ออนาคต (การวางแผนเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน การวางแผนเพื่อสำรองเงินฉุกเฉิน และการวางแผนเพื่อการลงทุน)
3. การจัดการหนี้สินและเครดิต

การจัด ส่วนเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้ใหญ่ ด้านการเงิน

ขอบข่ายเนื้อหา (ต่อ)

การบริหารและจัดการใช้จ่ายเงิน (ต่อ)

4. การใช้เทคโนโลยีทางการเงิน เช่น Mobile banking Prompt pay และการทำธุรกรรมออนไลน์อย่างปลอดภัย การตรวจสอบยอดการใช้เงินแบบดิจิทัล ฯลฯ
5. ความรู้เรื่องภาษี
6. สิทธิประโยชน์ด้านสวัสดิการสังคม เช่น ประกันสังคม เบี้ยคนพิการ ฯลฯ
7. การบริหารเงินหลังเกษียณ

ภัยทางการเงินและเศรษฐกิจ เช่น หนี้สินเกินตัว การฉ้อโกงทางการเงิน แชร่ลู่กู่ ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้ใหญ่

ด้านความเป็นพลเมือง

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนรู้ถึงสิทธิ หน้าที่ของตนเองตามบทบาทการเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคมโลก
2. ผู้เรียนตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ของตนเองตามบทบาทการเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคมโลก
3. ผู้เรียนปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่ดีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อชุมชนและสังคม

ขอบข่ายเนื้อหา

1. สิทธิ หน้าที่พลเมือง และกฎหมายพื้นฐาน
2. การยอมรับและเคารพความหลากหลายทางสังคม
3. การเคารพและปฏิบัติตามกฎ กติกา กฎหมายในชีวิตประจำวันและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
4. การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. การมีจิตสาธารณะและจิตอาสา เช่น กิจกรรมอาสาสมัคร การถ่ายทอดภูมิปัญญาให้แก่คนรุ่นใหม่
6. การมีส่วนร่วมทางสังคมและชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เช่น สนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นเป็นแบบอย่างที่ดี
7. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรับผิดชอบในฐานะพลเมืองดิจิทัล
8. คุณลักษณะของพลเมืองที่ดี

การจัด ส่วนเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้ใหญ่

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนบอกความหมาย และเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงพลังงานทดแทนได้
2. ผู้เรียนวางแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้
3. ผู้เรียนถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา อนุรักษ์ ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขอบข่ายเนื้อหา

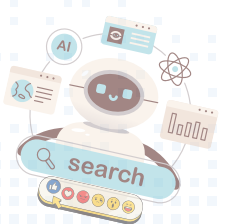
1. ความรู้และเจตคติที่ดีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปลูกฝังจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ
2. การจัดการและการแก้ปัญหาผลกระทบของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ฯลฯ
3. การดำเนินชีวิตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรับผิดชอบและคุ้มค่า การใช้พลังงานทดแทน การลดการใช้ทรัพยากร การบริโภคอย่างรับผิดชอบ ฯลฯ
4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกต้นไม้ การทำผ้ายชะลอน้ำ การทำโครงการเพื่ออนุรักษ์ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ
5. การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อม เช่น การปรับตัวต่อภัยพิบัติและปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ รวมถึงการวางแผนรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติ

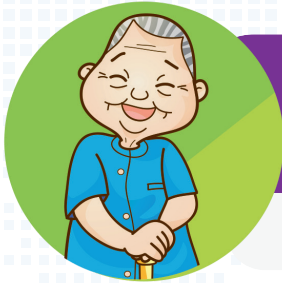

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ

วัยผู้สูงอายุ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้สูงอายุ

ด้านสุขภาวะและความปลอดภัย

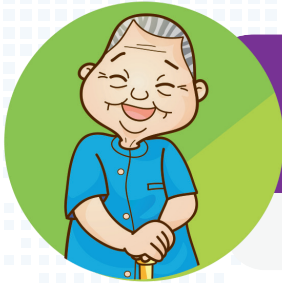
พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนบอกแนวทางในการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยที่ถูกต้องและเหมาะสม
2. ผู้เรียนบอกต่อ การดูแลสุขภาพและความปลอดภัยที่ถูกต้องและเหมาะสม
3. ผู้เรียนปฏิบัติตนในการดูแลสุขภาพและความปลอดภัยได้

ขอบข่ายเนื้อหา

ด้านสุขภาพ

1. การดูแลสุขภาพอนามัย เช่น การเข้ารับการตรวจสุขภาพและติดตามโรคเรื้อรัง การเฝ้าระวังอาการผิดปกติในร่างกาย ฯลฯ
2. การออกกำลังกาย เช่น ประเภทของการออกกำลังกายที่เหมาะสมกับวัย ได้แก่ เดินช้า โยคะ ผู้สูงอายุ ฯลฯ
3. โภชนาการ เช่น การเลือกอาหารที่เหมาะสมกับวัย ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคแร่ธาตุ วิตามิน และอาหารเสริม การวางแผนมื้ออาหารที่ครบหมู่และเพียงพอ ฯลฯ
4. การสร้างวินัยในการดูแลสุขภาพ เช่น การจัดตารางการกินยาและนัดตรวจสุขภาพ การสร้างแรงจูงใจและเป้าหมายในการมีชีวิตที่มีคุณภาพ การบริหารเวลาสำหรับการพักผ่อน ออกกำลังกาย และกิจกรรม ทางใจ ฯลฯ
5. การปฐมพยาบาลและการใช้ยารักษาโรค เช่น การจัดเก็บยาอย่างถูกต้องและปลอดภัย ความรู้พื้นฐานในการดูแลเบื้องต้นเมื่อเกิดอาการเจ็บหรือป่วยต่าง ๆ ฯลฯ
6. การเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น การพัฒนาทัศนคติเชิงบวกต่อตนเอง ฯลฯ
7. การประเมินผลกระทบของการตัดสินใจต่อชีวิตและสุขภาพ เช่น การวางแผนทางเลือกด้านสุขภาพการตัดสินใจเลือกรับการรักษาหรือดูแลตนเองในระยะยาว ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้สูงอายุ

ด้านสุขภาวะและความปลอดภัย

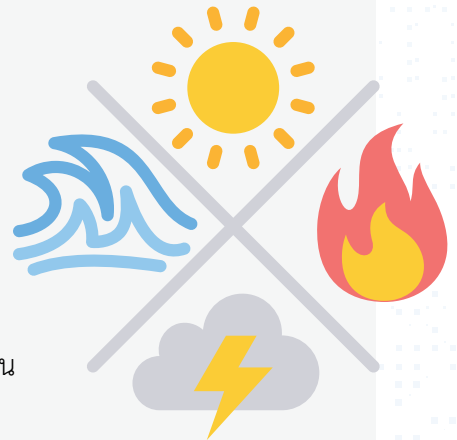
ขอบข่ายเนื้อหา (ต่อ)

ด้านเพศวิถีศึกษา

1. ด้านสุขภาวะทางเพศ
2. ด้านสัมพันธภาพ เช่น การให้เกียรติ การจัดการความขัดแย้ง ฯลฯ
3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม เช่น การเคารพความหลากหลายและความแตกต่างระหว่างบุคคล ฯลฯ
4. ช่องทางให้คำปรึกษา แนะนำ และแหล่งให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับเรื่องเพศและเพศวิถี
5. สิทธิและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสุขภาวะทางเพศและเพศวิถี เช่น พระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. 2558 ฯลฯ

ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

1. การเอาชีวิตรอดจากสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน
2. ความปลอดภัยจากภัยพิบัติและการจลาจล
3. ความปลอดภัยในการใช้ชีวิตประจำวัน
4. การป้องกันอุบัติเหตุและภยันตราย
5. การเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

ด้านยาเสพติดและอบายมุข

ความปลอดภัยจากยาเสพติดและอบายมุข เช่น ความรู้เกี่ยวกับประเภทและผลกระทบของยาเสพติด และอบายมุข การสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจและสังคมเพื่อหลีกเลี่ยงยาเสพติด ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้สูงอายุ

ด้านสุขภาวะและความปลอดภัย

ขอบข่ายเนื้อหา (ต่อ)

ด้านอารมณ์

1. การควบคุมอารมณ์และการจัดการความเครียด เช่น เทคนิคการจัดการความเครียด การจัดการอารมณ์ในสถานการณ์ต่าง ๆ ฯลฯ
2. การเข้าใจและยอมรับในตัวตนของตนเองและผู้อื่น เช่น การให้เกียรติและเคารพศักดิ์ศรีของผู้อื่น การพัฒนาทัศนคติเชิงบวก ฯลฯ
3. การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น เช่น การแสดงออกพฤติกรรมอย่างเหมาะสม ในวัฒนธรรมและบริบทที่หลากหลาย ฯลฯ

ด้านสังคม

1. การสร้างสัมพันธ์ภาพ เช่น การฟังอย่างตั้งใจ การสร้างความไว้วางใจ ฯลฯ
2. การเข้าสังคมและการอยู่ร่วมกันในสังคม เช่น การเคารพกฎระเบียบและวัฒนธรรมของกลุ่ม/องค์กร การมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ หรือเพื่อชุมชน ฯลฯ
3. การปรับตัวในสถานการณ์ทางสังคม เช่น การปรับบทบาทเมื่อเปลี่ยนแปลงสภาพการทำงานกับคนต่างวัย ฯลฯ
4. การแสดงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เช่น การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นผ่านมุมมองต่าง ๆ การใช้คำพูดและภาษากายเพื่อแสดงความเห็นใจ ฯลฯ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้สูงอายุ

ด้านการคิดขั้นสูงและนวัตกรรม

พฤติกรรมที่คาดหวัง

ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ ตัดสินใจและแก้ปัญหาโดยใช้ประสบการณ์ของตนเอง ได้อย่างมีเหตุผลและเหมาะสม มีส่วนร่วมในการสร้างแนวคิดใหม่ หรือนวัตกรรมที่สร้างสรรค์ มาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเอง ชุมชน และสังคม

ขอบข่ายเนื้อหา

ด้านการคิดขั้นสูง

1. การสังเกต การตีความ การเปรียบเทียบ เช่น การตั้งข้อสังเกตจากการทดลองง่าย ๆ ฯลฯ
2. การคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ เช่น การประเมินข้อมูลประกอบการตัดสินใจ หรือแก้ปัญหาด้วยเหตุผล ฯลฯ
3. การคิดเชิงระบบ เช่น การฝึกทำแผนผังกระบวนการ การฝึกเขียน Mind Map ฯลฯ
4. การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล เช่น การวิเคราะห์ทางเลือกก่อนตัดสินใจ ฯลฯ

ด้านการคิดเชิงนวัตกรรม

1. การคิดสร้างสรรค์ชิ้นงานโครงการเชิงนวัตกรรม เช่น การฝึกตั้งคำถาม การพัฒนาแนวคิดเชิงสร้างสรรค์จากทรัพยากรที่มีอยู่หรือเหลือใช้ ฯลฯ
2. การหาความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์เชิงเหตุผล เช่น การตั้งสมมติฐานและการใช้เหตุผล ฯลฯ
3. การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน เช่น การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนเป็นขั้นตอน การประเมินแนวทางแก้ไข และเลือกแนวทางที่เหมาะสม ฯลฯ
4. การคิดนอกกรอบและรับมือกับความท้าทาย เช่น การเผชิญหน้ากับความล้มเหลว และการเรียนรู้จากความผิดพลาด ฯลฯ
5. การถ่ายทอดความรู้จากประสบการณ์เพื่อนำไปสู่แนวคิดใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมที่มีคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ชุมชน และสังคม

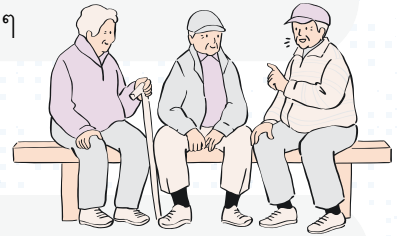

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้สูงอายุ ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
2. ผู้เรียนใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับบริบททางสังคมและสื่อดิจิทัล โดยคำนึงถึงจริยธรรมและมารยาทในการสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ

ขอบข่ายเนื้อหา

1. การฟังและการแบ่งปันประสบการณ์ชีวิต เช่น การฟังเพื่อรับฟังประสบการณ์จากคนรุ่นใหม่ หรือการแบ่งปันประสบการณ์ชีวิตในครอบครัวหรือกับเพื่อนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการให้คำแนะนำแก่คนรุ่นหลัง ฯลฯ
2. การสื่อสารและการใช้ภาษาในการแก้ปัญหาและความขัดแย้ง เช่น การพูดคุยกับคนต่างวัยในครอบครัว ฯลฯ
3. การสื่อสารและการใช้ภาษาเพื่อการดูแลสุขภาพ (ภาวะที่สมบูรณ์ทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา)
4. การสื่อสารและการใช้ภาษาในโลกออนไลน์ เช่น การใช้ถ้อยคำสุภาพและเหมาะสมในการแสดงความคิดเห็น ฯลฯ
5. การสื่อสารและการใช้ภาษาในการวิพากษ์และการแสดงออกความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล เช่น การอภิปรายในปัญหาสังคม การเมือง หรือหัวข้อที่มีความซับซ้อน ฯลฯ
6. การสื่อสารและการใช้ภาษาในการเจรจาต่อรองและการพูดโน้มน้าวให้เหมาะสมต่อสถานการณ์
7. มารยาทและจริยธรรมในการสื่อสาร

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้สูงอายุ ด้านสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

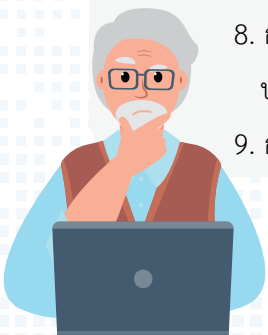
พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนเลือกใช้อุปกรณ์ สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมกับวัย
2. ผู้เรียนมีความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence Quotient : DQ)

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความเป็นพลเมืองดิจิทัล
2. การเรียนรู้การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างรายได้ เช่น การเรียนรู้อุปกรณ์สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการใช้งานขั้นพื้นฐานและในชีวิตประจำวัน ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์เพื่อการค้นหาข้อมูลและเลือกใช้ข้อมูลอย่างเหมาะสม การเลือกใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง เช่น TikTok Facebook YouTube ฯลฯ
3. การรู้เท่าทันและความปลอดภัยในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล
4. การป้องกันและรับมือภัยจากสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyberbullying) ฯลฯ
5. การจัดการข้อมูลส่วนตัวและร่องรอยดิจิทัล (Digital footprint) (เหมาะสำหรับผู้เริ่มใช้งานสื่อสังคมออนไลน์)
6. การรักษาความปลอดภัยบัญชีผู้ใช้งาน เช่น การตั้งค่าน์รหัสผ่านอย่างปลอดภัย ฯลฯ
7. มารยาทและจรรยาบรรณในการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น โซเชียลมีเดีย การโพสต์ ฯลฯ การแสดงความคิดเห็น และการสื่อสารในโลกออนไลน์อย่างมีความรับผิดชอบ fake news hate speech ฯลฯ
8. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสื่อ เทคโนโลยีดิจิทัล และการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
9. การดูแลบุคคลในครอบครัวในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้สูงอายุ

ด้านการเงิน

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนบอกวิธีการวางแผนทางการเงินและเลือกใช้รูปแบบของการออมเงิน และการลงทุนได้อย่างเหมาะสม
2. ผู้เรียนมีวินัยทางการเงิน สามารถบริหารและจัดการใช้จ่ายเงินในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสม
3. ผู้เรียนรู้เท่าทันภัยคุกคามทางการเงินและเศรษฐกิจ และสามารถประเมินความเสี่ยงได้

ขอบข่ายเนื้อหา

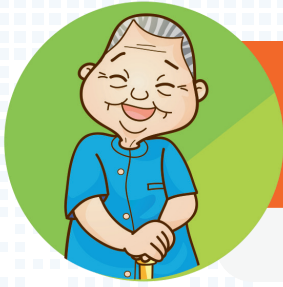
ความรู้ขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการเงิน

1. ประเภทบัญชีการออมเงิน เช่น เงินฝากธนาคาร สลากออมสิน เงินฝากประจำ ประกันชีวิต ฯลฯ
2. การลงทุนในสินทรัพย์และความเสี่ยงในการลงทุน เช่น หุ้น กองทุนรวม อสังหาริมทรัพย์ ทองคำ ตราสารหนี้ ฯลฯ

การบริหารและจัดการใช้จ่ายเงิน

1. การตั้งเป้าหมายและจัดทำแผนทางการเงินสำหรับผู้สูงอายุ
2. วางแผนการใช้จ่ายเงินเพื่ออนาคต (การวางแผนเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน การวางแผนเพื่อสำรองเงินฉุกเฉิน และการวางแผนเพื่อการลงทุน)
3. การจัดการหนี้สิน เครดิต และความเสี่ยงทางการเงิน
4. ความรู้ทางด้านภาษี
5. สิทธิประโยชน์ด้านสวัสดิการสังคม เช่น เบี้ยยังชีพ ฯลฯ
6. การวางแผนการสืบทอดทรัพย์สินและมรดก

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้สูงอายุ

ด้านความเป็นพลเมือง

พฤติกรรมที่คาดหวัง

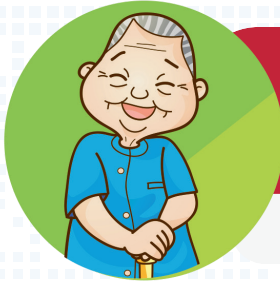
1. ผู้เรียนรู้ถึงสิทธิ หน้าที่ของตนเองตามบทบาทการเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคมโลก
2. ผู้เรียนตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ของตนเองตามบทบาทการเป็นพลเมืองที่ดีของชุมชน สังคมโลก
3. ผู้เรียนปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ในฐานะพลเมืองที่ดีและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
4. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อชุมชนและสังคม

ขอบข่ายเนื้อหา

1. สิทธิ หน้าที่ และกฎหมาย การรู้จักบทบาทของตนเองและผู้อื่น การเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น ดำรงตนเป็นพลเมืองดี และเป็นแบบอย่างในสังคม
2. การมีส่วนร่วมทางกิจกรรมสาธารณะและชุมชน เช่น การร่วมประชุมเวทีประชาคม ฯลฯ
3. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรับผิดชอบในฐานะพลเมืองดิจิทัล เช่น
 - 3.1 การหลีกเลี่ยงการเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นอันตรายหรือข้อมูลที่สร้างความเกลียดชัง
 - 3.2 การหลีกเลี่ยงการเชื่อข้อมูลจากแหล่งที่ไม่รู้จัก หรือแหล่งที่มักเผยแพร่ข่าวปลอม
 - 3.3 การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการมีส่วนร่วมกับสังคมอย่างปลอดภัย
 - 3.4 ใช้สื่อออนไลน์ เพื่อเรียนรู้ สื่อสาร และเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์
4. ติดตามและตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตนเองและสังคม

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้สำหรับ วัยผู้สูงอายุ

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมที่คาดหวัง

1. ผู้เรียนรู้และตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ผู้เรียนมีแนวทางในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างคุ้มค่า
3. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา อนุรักษ์ ดูแลรักษา รับผิดชอบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. ผู้เรียนถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

ขอบข่ายเนื้อหา

1. ความรู้และเจตคติที่ดีต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น กฎหมายเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปลูกฝังจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ
2. การจัดการและการแก้ปัญหาผลกระทบของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การตัดสินใจเลือกแนวทางการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ฯลฯ
3. การดำเนินชีวิตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น พฤติกรรมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรับผิดชอบ และคุ้มค่า การใช้พลังงานทดแทน การลดการใช้ทรัพยากร การบริโภคอย่างรับผิดชอบ ฯลฯ
4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกต้นไม้ การทำผายชะลอน้ำ การทำโครงการเพื่ออนุรักษ์ พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ
5. การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อม เช่น การปรับตัวต่อภัยพิบัติ และปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ รวมถึงการวางแผนรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติ ฯลฯ

ลักษณะการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้

1. ส่งเสริมให้ภาคีเครือข่าย/แหล่งเรียนรู้อื่น เป็นผู้ดำเนินการจัด

กล่าวคือ ภาคีเครือข่าย/แหล่งเรียนรู้อื่น เป็นเจ้าภาพหลักในการดำเนินการจัดโครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่น โดยมีหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ร่วมสนับสนุนและส่งผู้เรียนที่มีความสนใจ เข้าร่วมโครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่น ที่หน่วยงานภาคีเครือข่ายเป็นผู้จัดการเรียนรู้

2. หน่วยงานและสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ จัดร่วมกับภาคีเครือข่าย/แหล่งเรียนรู้อื่น

กล่าวคือ หน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และภาคีเครือข่าย/แหล่งเรียนรู้อื่น มีการสนับสนุน บุคลากร และบริหารทรัพยากรเพื่อใช้ร่วมกัน ทั้งในด้าน บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ หรือการบริหารจัดการ ในการดำเนินการจัดโครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่น

3. หน่วยงานและสถานศึกษาสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นผู้ดำเนินการจัดการเรียนรู้

กล่าวคือ การจัดโครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่น ดำเนินการโดยมีหน่วยงานและสถานศึกษา/ แหล่งเรียนรู้ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นผู้จัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

วิธีการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้

หน่วยงาน สถานศึกษา และ/หรือ ภาคีเครือข่าย แหล่งเรียนรู้อื่น ดำเนินการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต ตามความต้องการ ความสนใจ ของผู้เรียน โดยเลือกวิธีการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพัฒนาการ แต่ละช่วงวัย และสอดคล้องบริบทของพื้นที่ โดยดำเนินการให้สอดคล้องกับระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวทาง รวมถึงแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง และมีตัวอย่างวิธีการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ประชาชนทุกช่วงวัย เช่น

1. ระบบออนไลน์และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ เทคโนโลยีดิจิทัลและระบบสารสนเทศเป็นสื่อกลาง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึง การเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา รองรับรูปแบบการเรียนรู้แบบเปิด (Open Learning) และการเรียนรู้แบบรายบุคคล (Personalized Learning) ตามความต้องการ และความสนใจ ของผู้เรียน เช่น การจัดกิจกรรมในหัวข้อ “จัดการเงินในชีวิตประจำวัน” ผ่าน Facebook Live ร่วมกับภาคีเครือข่าย ฯลฯ

2. โปรแกรมการเรียนรู้ เป็นการออกแบบและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต โดยมีโครงสร้างเนื้อหา กิจกรรม และวิธีการประเมิน ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น โปรแกรมการเรียนรู้ เรื่อง “การจัดการความเครียดในชีวิตประจำวันสำหรับวัยทำงาน” ฯลฯ

3. โครงการ/กิจกรรม เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่เน้นให้ ผู้เรียนเกิดประสบการณ์ตรงผ่านการลงมือปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่ม และการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กิจกรรมเป็นสื่อกลางในการสร้างการมีส่วนร่วม และพัฒนาทักษะชีวิตในมิติต่าง ๆ และเสริมสร้างเจตคติที่เหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตในสังคม เช่น โครงการ “Teen Fit-Teen Fine: วัยใสใส่ใจสุขภาพ” เป็นการส่งเสริมสุขภาพกายและใจ วัยรุ่น ผ่านกิจกรรมออกกำลังกาย โภชนาการ และการดูแลสุขภาพอนามัย ฯลฯ

วิธีการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้

4. **สื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา** เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้สื่อการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุโทรทัศน์ สื่อมัลติมีเดีย สื่อการเรียนรู้ สื่อเสมือนจริง (VR/AR) เป็นต้น

5. **แหล่งเรียนรู้** เป็นการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการเรียนรู้ โดยใช้ทรัพยากร หรือแหล่งเรียนรู้ของหน่วยงาน หรือในชุมชน เป็นฐานหรือสื่อในการจัดกิจกรรม หรือส่งเสริมการเรียนรู้ อาทิ ศูนย์การเรียนรู้ท้องถิ่น พิพิธภัณฑ์ แหล่งภูมิปัญญาชุมชน ผู้ชำนาญการ หรือบุคคลต้นแบบในชุมชน เป็นต้น โดยยกตัวอย่างกิจกรรม เช่น การจัดนิทรรศการหรือกิจกรรม “สมุนไพรมีที่บ้าน” โดยร่วมมือกับปราชญ์ชุมชนในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการใช้สมุนไพรท้องถิ่นในการดูแลสุขภาพเบื้องต้น

การประเมินการเรียนรู้

หน่วยงาน สถานศึกษา และ/หรือ ภาควิชาหรือฝ่าย แหล่งเรียนรู้อื่น สามารถเลือกรูปแบบ/วิธีการประเมินให้สอดคล้องกับสภาพ บริบท และวัตถุประสงค์การจัด ส่งเสริม และสนับสนุน การเรียนรู้ของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาควิชาหรือฝ่าย โดยมีตัวอย่างวิธีการประเมิน การเรียนรู้ เช่น

1. การประเมินตนเอง เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของตนเอง โดยอิงจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือเป้าหมายการเรียนรู้ เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดความตระหนักรู้ในตนเอง (Self - awareness) และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น ผู้เรียนในวัยทำงานที่เข้าร่วม โครงการ “เทคนิคการจัดการความเครียดในชีวิตประจำวัน” ใช้แบบประเมินตนเอง ก่อน - หลังการเรียนรู้ เพื่อสะท้อนว่าเรามีทักษะการควบคุมอารมณ์และการจัดการ ความเครียดดีขึ้นหรือไม่ ฯลฯ

2. การประเมินโดยการสังเกตพฤติกรรม เป็นกระบวนการที่ครู ผู้สอน หรือ ผู้จัดการเรียนรู้บันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนขณะมีส่วนร่วมในกิจกรรม โดยใช้เกณฑ์และแบบ สังเกต เช่น ครู หรือผู้จัดการเรียนรู้ ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม เพื่อบันทึกผลการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของผู้เรียน ฯลฯ

3. การประเมินจากการสะท้อนผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนถ่ายทอด ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ผ่านการเขียนบันทึก เล่าเรื่อง หรือแบบฝึกสะท้อนตนเอง เช่น กลุ่มวัยเด็กและวัยรุ่น หลังเข้าร่วมกิจกรรม “รู้เท่าทัน สื่อออนไลน์” ผู้เรียนเขียน Reflection เรื่อง “โพสต์ที่เราแชร์: เรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่?” เพื่อสะท้อนว่าเคยแชร์ข่าวปลอมโดยไม่ตรวจสอบและตระหนักว่าการกระทำเล็ก ๆ ของตน ส่งผลต่อคนอื่นได้ ฯลฯ

การประเมินการเรียนรู้

4. การประเมินก่อน – หลังการเรียนรู้ เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการเก็บข้อมูลทั้งก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมหรือหลักสูตร เพื่อเปรียบเทียบความเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ทักษะ ทักษะ หรือพฤติกรรม ถือเป็น การประเมินผลลัพธ์ในระดับพื้นฐานที่สะท้อนประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้ เช่น ในโครงการ “รู้เท่าทันสื่อดิจิทัล” ผู้เรียนทำแบบสอบถามก่อนเริ่มกิจกรรม (Pre - test) เพื่อวัดความเข้าใจเกี่ยวกับ Fake News และทำแบบเดียวกันหลังเรียนจบ (Post - test) เพื่อดูความก้าวหน้า และประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ฯลฯ

5. การประเมินเพื่อการพัฒนา เป็นกระบวนการประเมินผลที่มุ่งเน้นการให้ข้อมูลย้อนกลับระหว่างกระบวนการเรียนรู้หรือการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้หรือคุณภาพของการเรียนรู้ให้ดียิ่งขึ้นในระหว่างการจัดการเรียนรู้นั้น มิใช่การประเมินเพื่อสรุปผลหรือให้คะแนนเท่านั้น

DEPARTMENT OF LEARNING ENCOURAGEMENT

DOLE

ส่วนที่

3

บทบาทหน้าที่

ของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายเกี่ยวข้อง

จากสาระสำคัญของพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566 ประกาศกรมส่งเสริมการเรียนรู้ เรื่อง แนวทางการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต และแนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงได้กำหนดแนวทางการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรสังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ และภาคีเครือข่าย สามารถนำมาเป็นแนวทางการขับเคลื่อนการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ ดังนี้

1. จัดทำแผนการขับเคลื่อนการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้สอดคล้องกับแผนส่งเสริมการเรียนรู้ หรือแผนการดำเนินงานของหน่วยงานและสถานศึกษา
2. นำเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม มาจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองทุกที่ ทุกเวลา
3. จัดทำหรือพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ โครงการ กิจกรรม หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่น เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียน
4. ส่งเสริม สนับสนุน ชี้แนะ และกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ใฝ่รู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะชีวิต
5. จัดให้มี พัฒนาแหล่งเรียนรู้ หรือบูรณาการแหล่งเรียนรู้กับชุมชน เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียน
6. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการจัด หรือร่วมกันจัดการพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียน
7. พัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยจัด หรือร่วมจัดกับภาคีเครือข่าย เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียน
8. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการวิจัยและพัฒนาในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียน
9. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้แก่หน่วยงานและสถานศึกษา

ส่วนที่

3

บทบาทหน้าที่

ของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายเกี่ยวข้อง

พร้อมทั้ง กรมส่งเสริมการเรียนรู้ ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย ของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยจำแนกตามบทบาทหน้าที่ได้ ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้
2. บทบาทหน้าที่สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค
3. บทบาทหน้าที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร
4. บทบาทหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต
5. บทบาทหน้าที่ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล/แขวง และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่
6. บทบาทหน้าที่ภาคีเครือข่าย

1. บทบาทหน้าที่กรมส่งเสริมการเรียนรู้

1.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย และสร้างการรับรู้ แนวทางการดำเนินงานให้กับหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่าย

1.2 กำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานการจัด ส่งเสริม และสนับสนุน การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย ที่สอดคล้องกับ นโยบาย แผนยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงนโยบายและจุดเน้น การดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

1.3 จัดทำและพัฒนาโครงการ/กิจกรรม เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานและสถานศึกษา นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน

1.4 ส่งเสริม สนับสนุน จัดทำ หรือจัดหาสื่อการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงาน และสถานศึกษานำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

1.5 จัด ส่งเสริม หรือสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มี ความรู้ สมรรถนะที่จำเป็นต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

ส่วนที่

3

บทบาทหน้าที่

ของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายเกี่ยวข้อง

1.6 สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานแก่หน่วยงานและสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบ หลักเกณฑ์การเบิกจ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.7 ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานและสถานศึกษาสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัด ร่วมจัด และส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้

1.8 นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน โดยการประสานกับหน่วยงานและสถานศึกษา ในรูปแบบที่หลากหลายตามความเหมาะสม

1.9 วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย โดยใช้เป็นข้อมูลในการสนับสนุนและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานและสถานศึกษา

1.10 ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานและสถานศึกษามีสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดให้แก่ประชาชนทั่วไป รวมถึงคนพิการหรือบุคคลซึ่งมีความต้องการจำเป็นพิเศษให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

2. บทบาทหน้าที่สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค

2.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และสร้างการรับรู้แนวทางการดำเนินงานการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัยให้แก่บุคลากรในสถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค

2.2 ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาคุณภาพทางวิชาการ สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา และพัฒนาบุคลากร ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย ให้กับสถานศึกษา

2.3 ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร นิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย และให้ข้อมูลย้อนกลับ รวมทั้งข้อนิเทศ ข้อเสนอแนะตามสภาพที่พบจากการนิเทศ ติดตาม ให้กับสถานศึกษา

ส่วนที่ บทบาทหน้าที่

3 ขอบข่ายงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายเกี่ยวข้อง

3. บทบาทหน้าที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร

3.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย และสร้าง การรับรู้ แนวทางการดำเนินงานให้กับสถานศึกษา และภาคีเครือข่าย

3.2 จัดทำแนวทางการดำเนินงาน ที่สอดคล้องกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ ของกระทรวงศึกษาธิการ รวมถึงนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเรียนรู้

3.3 ส่งเสริม และสนับสนุนสถานศึกษาในการจัดทำโครงการ/กิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

3.4 ส่งเสริม สนับสนุน ในการจัดหา จัดทำ และหรือพัฒนา สื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ให้แก่สถานศึกษา

3.5 จัดสรรงบประมาณให้ตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

3.6 จัด ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาในการพัฒนาบุคลากร

3.7 ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัด ร่วมจัด และส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้

3.8 นิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล และให้ข้อมูลย้อนกลับ รวมทั้งข้อนิเทศ ข้อเสนอแนะตามสภาพที่พบจากการนิเทศ ติดตาม แก่สถานศึกษา

3.9 ส่งเสริมให้มีการนำผลการดำเนินงาน/ข้อเสนอแนะจากการนิเทศ ติดตาม ไปเป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนา การจัดกิจกรรม และหรือการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ส่วนที่ บทบาทหน้าที่

3 ขวหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายเกี่ยวข้อง

3.10 เผยแพร่ผลการดำเนินงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี และประชาสัมพันธ์ ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น สื่อสังคมออนไลน์ การเสนอต่อสาธารณชน ในโอกาสที่เหมาะสม เป็นต้น

3.11 ส่งเสริมให้สถานศึกษา ดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

3.12 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดให้แก่ประชาชนทั่วไป รวมถึงคนพิการหรือบุคคลซึ่งมีความต้องการจำเป็นพิเศษให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

4. บทบาทหน้าที่ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต

4.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

4.2 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครู บุคลากร ดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด ความจำเป็น สภาพปัญหาของผู้เรียน รวมถึงบริบทความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เพื่อการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

4.3 จัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น รวบรวมข้อมูล เพื่อจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ โดยอาจดำเนินการเอง หรือร่วมกับภาคีเครือข่าย

4.4 จัดทำ จัดทำ และหรือ พัฒนาโครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่น เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย โดยดำเนินการเอง หรือร่วมกับภาคีเครือข่าย

ส่วนที่ บทบาทหน้าที่

3

ของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายเกี่ยวข้อง

4.5 จัดทำแผนปฏิบัติการที่ได้รับอนุมัติจากสถานศึกษา โดยเสนอสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ทราบ

4.6 จัดทำ หรือจัดทำ หรือพัฒนา โครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่นให้แก่ครู บุคลากรในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุน การเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

4.7 จัดทำ จัดทำ และหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุน ให้ครู บุคลากรทางการศึกษานำไปใช้ในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

4.8 จัดทำระบบแนะแนวการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนให้ครู บุคลากร นำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยกำหนดแนวทางการดำเนินงานให้ครอบคลุมตามหลักการของระบบแนะแนวการเรียนรู้

4.9 พัฒนาครู บุคลากรให้มีความรู้ สมรรถนะที่จำเป็นในการจัดการเรียนรู้ รวมถึงมีความสามารถในการกระตุ้น ชี้นำ และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

4.10 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครู บุคลากรประสานและสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัด ร่วมจัด และส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้

4.11 ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัด ส่งเสริม และสนับสนุน การเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

4.12 สรุปรายงานผลการจัดโครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบ การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่น เสนอต่อสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร

4.13 นำผลการดำเนินงาน/ข้อเสนอแนะจากการนิเทศ ติดตาม ไปเป็นข้อมูล ในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรม และการจัดการเรียนรู้ต่อไป

ส่วนที่ บทบาทหน้าที่

3

ของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายเกี่ยวข้อง

4.14 เผยแพร่ผลการดำเนินงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี และประชาสัมพันธ์ ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น สื่อสังคมออนไลน์ การเสนอต่อสาธารณชน ในโอกาสที่เหมาะสม เป็นต้น

4.15 สนับสนุนข้อมูลให้กับกรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาองค์ความรู้ และนวัตกรรมการเรียนรู้ และดำเนินการ หรือร่วมดำเนินการกับภาคีเครือข่ายในการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมการเรียนรู้

4.16 กำกับ และติดตามให้ครูและบุคลากรติดตาม ส่งเสริม สนับสนุนการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์หลังการเรียนรู้ของผู้เรียน

4.17 ดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดแก่ประชาชนทั่วไป รวมถึงคนพิการหรือบุคคลซึ่งมีความต้องการจำเป็นพิเศษให้เอื้อต่อการเรียนรู้และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

5. บทบาทหน้าที่ศูนย์การเรียนรู้ระดับตำบล/แขวง และศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่

5.1 ศึกษาแนวคิด ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน การจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

5.2 ดำเนินการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการ ความถนัด ความจำเป็น สภาพปัญหาของผู้เรียน รวมถึงบริบทความเปลี่ยนแปลงทางสังคม และจัดลำดับความสำคัญของสภาพปัญหา ความต้องการ และความจำเป็น โดยอาจดำเนินการเองหรือร่วมกับภาคีเครือข่าย

5.3 ออกแบบ วางแผน จัดทำโครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่น เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

5.4 แสวงหา และประสานการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

5.5 ร่วมกับภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดการเรียนรู้ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ หรือแผนปฏิบัติการ

ส่วนที่

3

บทบาทหน้าที่

ของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายเกี่ยวข้อง

5.6 จัดทำแผนปฏิบัติการ หรือแผนการจัดการเรียนรู้ เสนอศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับอำเภอ/เขต

5.7 ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้แก่ผู้เรียนในการเข้าร่วมโครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่น

5.8 รับสมัคร ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่น

5.9 กระตุ้น ชี้แนะ และอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาทักษะชีวิต

5.10 จัดทำ จัดทำ และหรือพัฒนาสื่อการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

5.11 ดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดแก่ประชาชนทั่วไป รวมถึงคนพิการหรือบุคคลซึ่งมีความต้องการจำเป็น พิเศษให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

5.12 จัด หรือร่วมจัดกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการ หรือแผนการจัดการเรียนรู้

5.13 ดำเนินการ หรือร่วมกับภาคีเครือข่าย ในการประเมินผลโครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่น

5.14 สรุปรายงานผลการจัดโครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่นเสนอต่อศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ/เขต

5.15 เผยแพร่ผลการดำเนินงานที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี และประชาสัมพันธ์ ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น สื่อสังคมออนไลน์ การเสนอต่อสาธารณชนในโอกาสที่เหมาะสม เป็นต้น รวมถึงรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

5.16 ดำเนินการ หรือร่วมกับภาคีเครือข่าย ในการติดตาม รวมถึง ส่งเสริม สนับสนุน การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์หลังการเรียนรู้ของผู้เรียน

ส่วนที่ 3 บทบาทหน้าที่

ของหน่วยงาน สถานศึกษา และภาคีเครือข่ายเกี่ยวข้อง

6. บทบาทหน้าที่ภาคีเครือข่าย

6.1 กรณีภาคีเครือข่ายที่ร่วมจัดการเรียนรู้

6.1.1 ส่งเสริม กระตุ้น ชี้แนะ รวมถึงสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

6.1.2 ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด / กรุงเทพมหานคร และสถานศึกษา

6.2 กรณีภาคีเครือข่ายเป็นผู้จัดการเรียนรู้

6.2.1 จัด ส่งเสริม กระตุ้น ชี้แนะ รวมถึงสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

6.2.2 ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด / กรุงเทพมหานคร และสถานศึกษา

6.2.3 ร่วมกับครู บุคลากรในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และติดตามการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์หลังการเรียนรู้ของผู้เรียน

D

O

L

E

ส่วนที่ 4

การนิเทศ ติดตาม และการรายงานผล

การนิเทศ ติดตาม และการรายงานผล เป็นกระบวนการที่สำคัญในการส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ แนะนำ พัฒนา ปรับปรุงประสิทธิภาพตลอดจนการแก้ไขปัญหาการจัดการ กิจกรรมการเรียนรู้ ให้สามารถดำเนินการได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายอย่างมีคุณภาพและส่งผล ต่อคุณภาพผู้เรียน อีกทั้งการรายงานผลการนิเทศอย่างเป็นระบบ จะทำให้ทราบ ผลการดำเนินงาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาการจัดการกิจกรรมต่อไป ส่วนการรายงานผล เป็นการถ่ายทอดความรู้ ความคิดและอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับผลการนิเทศและติดตามการจัดการเรียนรู้ ให้เกิดความเข้าใจ

การจัด ส่งเสริม และสนับสนุน โครงการ กิจกรรม และโปรแกรมการเรียนรู้ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตอื่น เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย ให้เกิดประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นต้องมีการนิเทศ ติดตาม และการรายงานผล สำหรับ การนิเทศ ติดตาม และการรายงานผลในระดับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร และระดับสถานศึกษา ให้พิจารณาตามความเหมาะสมและบริบทของพื้นที่ โดยกำหนดผู้ทำหน้าที่นิเทศไว้ 4 ระดับ ดังนี้

1. ระดับสถานศึกษา
2. ระดับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร
3. ระดับสถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค
4. ระดับกรมส่งเสริมการเรียนรู้

ส่วนที่ 4

การนิเทศ ติดตาม และการรายงานผล

1. การนิเทศ ติดตาม และการรายงานผลระดับสถานศึกษา

ผู้ทำหน้าที่นิเทศ คือ คณะกรรมการนิเทศภายในที่สถานศึกษาแต่งตั้ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา/รองผู้บริหารสถานศึกษา (ถ้ามี)/ครูและบุคลากรที่ได้รับมอบหมาย และหรือภาคีเครือข่าย

ขั้นตอนการนิเทศ

- 1.1 วางแผนการนิเทศ ติดตามและจัดเตรียมเครื่องมือนิเทศ
- 1.2 นิเทศ ติดตามการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย ตามแผนที่กำหนด
- 1.3 สรุปผลการนิเทศ ติดตาม เพื่อแลกเปลี่ยนและสะท้อนผล
- 1.4 รายงานผลการนิเทศ ติดตาม และนำผลที่ได้มาพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้
- 1.5 เผยแพร่ผลการนิเทศเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

2. การนิเทศ ติดตามผล และการรายงานผล โดยสำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร

ผู้ทำหน้าที่นิเทศ คือ คณะกรรมการนิเทศที่สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร แต่งตั้ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร รองผู้อำนวยการส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร/ ศึกษานิเทศก์/ หัวหน้ากลุ่ม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนการนิเทศ

- 2.1 วางแผนการนิเทศ ติดตาม
- 2.2 จัดเตรียมเครื่องมือนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัยของสถานศึกษา

ส่วนที่ 4

การนิเทศ ติดตาม และการรายงานผล

ขั้นตอนการนิเทศ (ต่อ)

2.3 นิเทศ ติดตามผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัยของสถานศึกษา

2.4 สรุปผลการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลร่วมกับสถานศึกษาเพื่อวิเคราะห์ และนำผลการนิเทศไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัยต่อไป

2.5 รวบรวม สรุป และจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย เพื่อเสนอต่อกรมส่งเสริมการเรียนรู้

2.6 เผยแพร่ผลการนิเทศเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

3. การนิเทศ ติดตามผล และการรายงานผล โดยสถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค

ผู้ทำหน้าที่นิเทศ คือ คณะกรรมการนิเทศที่สถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาคแต่งตั้ง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค รองผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการเรียนรู้ภาค/ศึกษานิเทศก์/หัวหน้ากลุ่ม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนการนิเทศ

3.1 วางแผนการนิเทศ ติดตาม

3.2 จัดเตรียมเครื่องมือนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนรู้ ร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

3.3 นิเทศ ติดตามผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

3.4 สรุปผลการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลร่วมกับสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด/กรุงเทพมหานคร เพื่อวิเคราะห์ และนำผลการนิเทศไปใช้พัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัยต่อไป

ส่วนที่ 4

การนิเทศ ติดตาม และการรายงานผล

4. การนิเทศ ติดตามผล และการรายงานผล โดยกรมส่งเสริมการเรียนรู้

ผู้ทำหน้าที่นิเทศ ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับกรม กอง และบุคลากรที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนการนิเทศ

4.1 วางแผนการนิเทศ ติดตาม

4.2 จัดเตรียมเครื่องมือนิเทศ ติดตาม การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

4.3 นิเทศ ติดตามผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

4.4 สรุปผลการนิเทศ ติดตาม วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำรายงานเพื่อเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายต่ออธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

4.5 เผยแพร่ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

อนึ่ง คณะกรรมการนิเทศภายในสามารถใช้วิธีการนิเทศ ติดตาม ตามแผนที่กำหนด เช่น สังเกตกระบวนการจัดการเรียนรู้ สอบถาม/สัมภาษณ์ผู้เรียน ผู้จัดกิจกรรม ฯลฯ พร้อมบันทึกข้อมูล สภาพที่พบข้อนิเทศ ข้อเสนอแนะในแบบบันทึกการนิเทศ และสะท้อนผลต่อผู้รับการนิเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรธนา โพธิ์เต็ง. (2558). การพัฒนาทักษะการสื่อสารและความสามารถในการทำโครงการโดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). DSpace. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/handle/123456789/61>
- กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2568). แนวทางการจัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง พ.ศ. 2568. (ม.ป.ท.)
- กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (2568). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต. (ม.ป.ท.)
- กรณิการ์ พันทอง. (2550). การศึกษาและพัฒนาความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นของนักเรียนวัยรุ่น (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ). http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Gui_Cou_Psy/Kannika_P.pdf.
- กองคุ้มครองแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน. (2567). พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง. เรียงสาม กราฟฟิก ดีไซน์ : กรุงเทพฯ กานนิต โบภักดี. (2563). แนวทางการพัฒนาทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี). <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/4035/1/RMUTT-170573.pdf>
- กามีละห์ มะยู. (2565). การพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาโดยใช้การจัดการเรียนรู้ปัญหาเป็นฐานสาระการเรียนรู้อัลฟิควย เรื่อง หัยฎและอิสติฮาญาะฮย สำหรับนักเรียนชั้นอิสลามศึกษาตอนกลางปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา). <https://wb.yru.ac.th/bitstream/yru/7113/1/>
- จุฬารัตน์ พรหมมณี. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ). <http://ir.tsu.ac.th/xmlui/bitstream/handle/123456789/386/Jularat%2000214575.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- เจलगิรา จูญูแสง. (2566). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติ สังกัดมูลนิธิคริสตจักรเซเวนธ์เดย์แอ๊ดเวนตีสแห่งประเทศไทย (การค้นคว้าอิสระมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี). <https://library.tru.ac.th/thesis/uploads/2024-09-23-13-32-08-612041423tt116867.pdf>
- ณัฐญา ชูนวน. (2564). การศึกษาความสามารถในการปรับตัวและความสุขในที่ทำงานในสภาวะปกติใหม่ของพนักงานไทยออยล์ สายงานร้านสหกรณ์ปืมน้ำมัน (การศึกษารายบุคคล, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต). <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Natchaya.Choo.pdf>

บรรณานุกรม

- ทรงเกียรติ สันหลาม. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบวิตกกังวล การมองโลกในแง่ดี และการเห็นคุณค่าของตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัย. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). https://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/35446/1/Songkiat_lo.pdf
- ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน. (2562). ทักษะการรู้เท่าทันสื่อ การรู้เท่าทันสื่อ และความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/socku/article/download/228468/155446/762878>
- นภศร มิลินทานุช. (2561). การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมและจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียน ห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ (สสวท.) ด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือในสาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต. (ปริญญาานิพนธ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ). <http://ir-ithesis.swu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/344/1/g5571130073.pdf>
- นัฐกฤตา เกียรติกาญจน์. (2564). การศึกษาองค์ประกอบของทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร). <https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/6325/1/63071304.pdf>
- นธิป นรินทร. (2566). การพัฒนาทักษะความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปรากฏการณ์เป็นฐานร่วมกับสื่อแอนิเมชัน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร). <https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/6067/3/NithipNarin.pdf>
- นิวัฒนา วรรณคำ, พระครูวินัยธรวรชาติ, พระบวร ปวรธมโม, ชุ่ม พิมพ์ศรี และณัฐธยาน์ แวงอุบล. (2565). การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการคิดแก้ปัญหาอนาคต. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSSP/article/download/258031/174326/969225>
- บัณฑิตา สิทธิพงศากุล. (2564). ภาวะผู้นำของผู้บริหารกบองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3849/1/61252322.pdf>
- ประภาภรณ์ พลเยี่ยม. (2560). การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบจิ๊กซอว์ 2 ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 5. (ปริญญาานิพนธ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม). <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2560/123200/Phonyiam%20Prapapom.pdf>
- ปวีณา แจ้งประจักษ์. (2557). เอกสารประกอบการสอน วิชา 241131 จิตวิทยาพัฒนาการ (Developmental Psychology). <https://buuir.buu.ac.th/handle/1234567890/10294>

บรรณานุกรม

- ปิยธิดา อินทร์รักษาทรัพย์. (2566). การพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการทำงานเป็นทีมด้วยการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานในวิชาวิทยาการคำนวณและการออกแบบสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร). <https://libdoc.dpu.ac.th/thesis/Piyatida.Inth.pdf>
- ปิยวรรณ อภินันท์รุ่งโรจน์. (2555). การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้อิงนักเรียนชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนนายกองพัฒนารัตนคุณธานี จังหวัดนครนายก ด้วยกิจกรรมศิลปะศึกษา (ปริญญาโทบริหารบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ). https://ir.swu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/3929/2/Piyawan_A.pdf
- พรรณพิชิตรา เสริมศรี. (2558). การศึกษาความคิดเห็นลักษณะการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพกรณีศึกษาข้าราชการสำนักงานกรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์). https://ethesisarchive.library.tu.ac.th/thesis/2016/TU_2016_5803010270_5468_4894.pdf
- พระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562. (30 เมษายน 2562). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 56 ก หน้า 5 - 16.
- พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546. (31 ธันวาคม 2546). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 120 ตอนที่ 130 ก หน้า 1 - 31.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. 2566. (19 มีนาคม 2566). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 140 ตอนที่ 20 ก หน้า 60 - 72.
- พัชรินทร์ ถาบันแก้ว. (2566). ทักษะการสื่อสารของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร). https://e-thesis.snru.ac.th/file_thesis/2023102864421229206_fulltext.pdf
- พันธิตรา คุวัฒนสุชาติ. (2557). ประสบการณ์การเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาที่มีภาพถ่ายที่น่าดึงดูดใจทางเพศผ่านเฟซบุ๊ก (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). <https://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/44514/1/5477610338.pdf>
- ภักจิรา ยงกิจเจริญลาภ. (2565). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำแห่งอนาคตในบริษัทมหาชน (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล). <https://archive.cm.mahidol.ac.th/bitstream/123456789/4751/1/TP%20HOM.019%202565.pdf>
- ภาณุมาศ หอมบุญยุค. (2562). แนวทางการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 10 ในจังหวัดสมุทรสงคราม (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2742/1/59260303.pdf>

บรรณานุกรม

- มะสุกรี ตายกาเร็ง. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู
สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดยะลา. <http://wb.yru.ac.th/xmlui/handle/yru/6650>
- มูลนิธิยุวพัฒน์. (2566). Empathy การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น. เข้าถึงได้จาก <https://www.yuvabadhanafoundation.org/th>
- รณยุทธ นิลโคตร. (2564). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทักษะความยืดหยุ่นและการปรับตัวในศตวรรษที่ 21
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม). MSUIR. <http://202.28.34.124/dspace/handle/123456789/1410>
- สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580).
https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf
- สมใจ มณีวงษ์. (2567). การเตรียมตัวเพื่อรับมือกับโลกยุค BANI. เข้าถึงได้จาก <https://so15.tci-thaijo.org/index.php/JISSD/article/view/1382>.
- สมใจ มณีวงษ์. (2567). การเตรียมตัวเพื่อรับมือกับโลกยุค BANI. <https://so15.tci-thaijo.org/index.php/JISSD/article/view/1382>.
- สมสกุล เทพประทุน. (2559). แนวทางการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนในสถานศึกษานำร่อง ลดเวลา
เรียน เพิ่มเวลารู้ ในอำเภอบ้านโป่ง (การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
https://sure.su.ac.th/xmlui/bitstream/id/df18af86-cadb-4de0-a467-914b42ce8bba/MA_Somsakul_Thepprathoon.pdf?attempt=2
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย และมูลนิธิ ไรท์ ทู เพลย์. (ม.ป.ป.).
ทักษะชีวิต รหัสศรศตวรรษที่ 21. <https://www.unicef.org/thailand/media/966/file/21st%20Century%20Skills%20Education%20Teacher%20Manual.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2568 สำหรับเด็ก
อายุ 3 – 6 ปี สำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมและความสนใจ ปีการศึกษา 2568. (ม.ป.ท.)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). หลักสูตรการศึกษาประถมศึกษาตอนต้น (ชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 – 3) พุทธศักราช 2568 สำหรับโรงเรียนที่มีความพร้อมและความสนใจ
ปีการศึกษา 2568. (ม.ป.ท.)
- สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. (2543). คู่มือกลุ่มบำบัดเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักเรียน,
คลังความรู้สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <https://dmh-elibrary.org/items/show/1197>. เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2568
- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.
<https://www.onec.go.th/index.php/book/BookView/1540>

บรรณานุกรม

- สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). เอกสารรายงานทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต เพื่อเตรียมการพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย รองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 : ผลการศึกษาและแนวทางการส่งเสริม. <https://www.onec.go.th/th.php/page/view/Information/4662>
- สิริมงคล มงคลยศ. (2565). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะการคิดเชิงนวัตกรรมสำหรับครูระดับชั้นมัธยมศึกษาสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคกลาง : การทดสอบความไม่แปรเปลี่ยนของการวัดตามประสบการณ์การทำงาน (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). <https://nuir.lib.nu.ac.th/dspace/bitstream/123456789/6067/3/NithipNarin.pdf>
- สุปราณี เวชประสิทธิ์ พูลพงศ์ สุขสว่าง และปริญญา เรืองทิพย์. (2566). การพัฒนาเกณฑ์การประเมินสมรรถนะข้ามวัฒนธรรมของผู้ปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรม. <https://journal.lib.buu.ac.th/index.php/journalgsa/article/view/8685/7719>
- สุวรรณ จ้อยทอง. (2561). การศึกษาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงผลิตภาพรายวิชาหลักการจัดการเรียนรู้ที่มีต่อความสามารถในการเรียนรู้ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. เข้าถึงได้จาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JournalGradVRU/article/download/137154/102108/>
- สุวรรณ พงษ์ผ่องพูล. (2558). การทำงานเป็นทีมที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี). <http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/2790/1/RMUTT-151670.pdf>
- อังกมา แวขอเหาะ. (2564). การรู้เท่าทันสื่อ : ทักษะที่ต้องรู้และนำไปใช้ในยุคสื่อสังคมออนไลน์. <https://so07.tci-thaijo.org/index.php/LiberaU/article/download/1305/892>
- อุทัยวรรณ แซ่โจ้ว. (2565). การพัฒนาแบบวัดทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร). <http://itthesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/4338/1/61264306.pdf>
- Human Soft. (ม.ป.ป.). Productivity คืออะไร สำคัญต่อการพัฒนาบุคลากรในองค์กรอย่างไร. <https://www.humansoft.co.th/th/blog/productivity>
- Starfish Academy. (2567). ทักษะการพัฒนานตนเองสำหรับคุณครู Adaptability ปรับตัวอย่างไรเมื่อการเปลี่ยนแปลงมาถึง. <https://www.starfishlabz.com/blog/1221>

บรรณานุกรม

ภาษาต่างประเทศ

Battelle for Kids. (2019). Framework for 21st Century Learning. https://www.battelleforkids.org/wp-content/uploads/2023/11/P21_Framework_Brief.pdf

World Economic Forum. (2025). Future of Jobs Report 2025. <https://www.weforum.org/publications/the-future-of-jobs-report-2025/>

World Health Organization. (1997). Life skills education for children and adolescents in schools. https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/63552/WHO_MNH_PSF_93.7A_Rev.2.pdf

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คำสื่้คณะทำงานจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

คำสั่งกรมส่งเสริมการเรียนรู้
ที่ ๑๓๑๒/๒๕๖๘

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

อนุสนธิคำสั่งกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ที่ ๕๕๗/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย โดยมีองค์ประกอบคณะกรรมการ ได้แก่ คณะทำงานที่ปรึกษา และคณะกรรมการจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานการจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ สมควรมีการเพิ่มเติมบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการ รวมถึงการปรับปรุงองค์ประกอบของคณะกรรมการให้มีความครบถ้วนและครอบคลุมถึงการติดตามและประเมินผลการทำงาน นำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย ไปสู่การปฏิบัติ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมการเรียนรู้ พ.ศ. ๒๕๖๖ กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จึงยกเลิคำสั่งกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ที่ ๕๕๗/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๘ และแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. คณะที่ปรึกษา

๑.๑ นายธนากร ดอนเหนือ	อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้	ประธานที่ปรึกษา
๑.๒ นายชัยวัฒน์ พันธุ์ฉ้วนสกุล	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้	ที่ปรึกษา

หน้าที่และอำนาจ

ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะในการจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

๒. คณะทำงานจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

๒.๑ นางสาวเอี่ยมพร ศรีภูวงศ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรม การเรียนรู้	ประธานคณะกรรมการ
๒.๒ นางสาวพรรณกัทร ปลั่งศรีเจริญสุข	หัวหน้าภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	คณะกรรมการ
๒.๓ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลิขสิทธิ์ พุดเขียว	อาจารย์ประจำแขนงวิชาการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	คณะกรรมการ
๒.๔ นางสาวกชพร จุยมณี	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	คณะกรรมการ
		๒.๕ นางสาวณุดตรา...

๒.๕ นางสาวนุศตรา แทนข้า	นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	คณะทำงาน
๒.๖ นางสาวแววดาว อุทิศ	นักวิชาการศึกษานานาชาติ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	คณะทำงาน
๒.๗ นางสาวกรกมล จึงสำราญ	นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	คณะทำงาน
๒.๘ นางสาวกาญจนา แจ่มชื่น	นักวิเคราะห์และบริหารโครงการอาวุโส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ	คณะทำงาน
๒.๙ นายอภิชัย สายสตุดี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานกิจกรรมองค์กร กองทุนการออมแห่งชาติ	คณะทำงาน
๒.๑๐ นางสาวอารยา เลิศพิพัฒสกุลชัย	เจ้าหน้าที่อาวุโสฝ่ายกลยุทธ์องค์กร กองทุนการออมแห่งชาติ	คณะทำงาน
๒.๑๑ นางนฤภัค ฤทธาพิทย์	นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ กรมสุขภาพจิต	คณะทำงาน
๒.๑๒ นายจิรายุส ปรีชาเดช	เจ้าหน้าที่กลุ่มวิชาชีพเฉพาะด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความ มั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ	คณะทำงาน
๒.๑๓ นายวีระพงษ์ กังวานนวกุล	ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสร้างเครือข่ายกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัย และสร้างสรรค์	คณะทำงาน
๒.๑๔ นายอภิวิทย์ อุณหัตถนางกูร	ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลบ้านสาสน์	คณะทำงาน
๒.๑๕ ผู้แทนกรมอนามัย	กรมอนามัย	คณะทำงาน
๒.๑๖ นางคณินันต์ วันนิตย์	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๒.๑๗ นางบุษบา ณะแก้ว	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒.๑๘ นางฉัตรภรณ์ เอ่งฉ้วน	รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๒.๑๙ นางวิบูลผล พร้อมมูล	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดชลบุรี	คณะทำงาน
๒.๒๐ นางสาวปารีชาติ ไชยสถิตย์	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดราชบุรี	คณะทำงาน
๒.๒๑ นางสาววิมล เล็กสูงเนิน	รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดลพบุรี	คณะทำงาน
		๒.๒๒ นางสาวมณฑา...

๒.๒๒ นางสาวมณฑา มีจันทร์	รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดราชบุรี รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดชัยนาท	คณะทำงาน
๒.๒๓ นางอัญชลี ปลิ้นตา	รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำกรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๒.๒๔ นางสาววิราภรณ์ ชะม้อย	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอวัดสิงห์ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดชัยนาท	คณะทำงาน
๒.๒๕ นางสาวไพจิตร คงแก้ว	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอเมืองสมุทรสาคร สำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดสมุทรสาคร	คณะทำงาน
๒.๒๖ นางสาวอรุณี พันธุ์พาณิชย์	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอสูงเม่น สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดแพร่	คณะทำงาน
๒.๒๗ นางกัญธิชา เคชฐาน	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอเมืองบึงกาฬ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดบึงกาฬ	คณะทำงาน
๒.๒๘ นางสาวทศิการ กลิ่นบุบผา	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอบ้านนา สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดนครนายก	คณะทำงาน
๒.๒๙ นางชงโค สุรวทวงศ์ภาส	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขต จอมทอง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ กรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๒.๓๐ นางพรมาดา วงศ์หวั่น	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๒.๓๑ นางสาวสมพร เอี่ยมสำอาง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลำปาง	คณะทำงาน
๒.๓๒ นายสุริยันต์ ปินเครือ	ครูชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอสบปราบ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดลำปาง	คณะทำงาน
๒.๓๓ นางสาวเจริญศรี ศุภภะ	ครู รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอแม่เมาะ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลำปาง	คณะทำงาน

๒.๓๓๔ นางสาวสมร...

๒.๓๔ นางสาวสมร จันทร์หา	ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับเขตมินบุรี สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำกรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๒.๓๕ นางสาวเยาวภา บุญญาธิการ	ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับเขตห้วยขวาง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำกรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๒.๓๖ นางสาวบีบีอวรา สะมีท	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมือง นครปฐม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ จังหวัดนครปฐม	คณะทำงาน
๒.๓๗ นายกิตติพงษ์ โพธิเวชกุล	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมือง นครนายก สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ จังหวัดนครนายก	คณะทำงาน
๒.๓๘ นางสาวณภกร ศรีบุญยะแก้ว	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมือง ชลบุรี สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำ จังหวัดชลบุรี	คณะทำงาน
๒.๓๙ นางสาวระพีพร วงศ์มัน	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพานทอง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชลบุรี	คณะทำงาน
๒.๔๐ นางสาวจิตรลดา โคตรโนนออก	นักวิชาการศึกษานโยบาย กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา	คณะทำงาน
๒.๔๑ นายวรัฒม์ ศรีเทพ	นักวิชาการศึกษานโยบาย กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา	คณะทำงาน
๒.๔๒ นางสาวปัทมพร โคยยะนภ	นักวิชาการศึกษา กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา	คณะทำงาน
๒.๔๓ นางสาวปัทมา สนั่นโสตร	นักวิชาการศึกษา กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา	คณะทำงาน
๒.๔๔ นางสาวไลลา และไวยหาร	นักวิชาการศึกษา กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา	คณะทำงาน
๒.๔๕ นางสาวปริยวดี คำวัน	นักวิชาการศึกษา กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา	คณะทำงาน
๒.๔๖ นางพิมพ์ใจ งามสมพรพงศ์	พนักงานธุรการ กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา	คณะทำงาน

๒.๔๗ นางสาวภัทรศยา...

๒.๔๗ นางสาวภัทรศยา ฉาบกังวาล	นักวิชาการศึกษานำวิทยากร กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๒.๔๘ นายอรุณพล แซ่ลี	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

๑. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย เพื่อนำมาใช้ประกอบการจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย
๒. กำหนดกรอบและจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย
๓. บรรณาธิการเอกสารแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย
๔. ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๓. คณะทำงานติดตามและประเมินผลแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

๓.๑ นางสาวเอี่ยมพร ศรีภูวงศ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้	ประธานคณะทำงาน
๓.๒ นางคณินันต์ย์ วันนิตย์	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๓.๓ นางบุษบา ณะแก้ว	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช	คณะทำงาน
๓.๔ นางวิบูลผล พ้อมมูล	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดชลบุรี	คณะทำงาน
๓.๕ นางสาวปาริชาติ ไชยสถิตย์	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดราชบุรี	คณะทำงาน
๓.๖ นางสาวมณฑยา มีจันทร์	รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดราชบุรี รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดชัยนาท	คณะทำงาน
๓.๗ นางสาววิมล เล็กสูงเนิน	รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดลพบุรี	คณะทำงาน
๓.๘ นางอัญชลี ปลันตา	รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำกรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๓.๙ นางพรมาดา วงศ์หวั่น	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย	คณะทำงาน
๓.๑๐ นางสาวสมพร เอี่ยมสำอาง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลำปาง	คณะทำงาน
๓.๑๑ นางสาววิราภรณ์ ชม้อย	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอวัดสิงห์ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดชัยนาท	คณะทำงาน

๓.๑๒ นางสาวไพจิตร...

๓.๑๒ นางสาวไพจิตร คงแก้ว	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอเมืองสมุทรสาคร สำนักงานส่งเสริม การเรียนรู้ประจำจังหวัดสมุทรสาคร	คณะทำงาน
๓.๑๓ นางสาวอรุณี พันธุ์พาณิชย์	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอสูงเม่น สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำจังหวัดแพร่	คณะทำงาน
๓.๑๔ นางสาวเยาวภา บุญญาธิการ	ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ ระดับเขตห้วยขวาง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำกรุงเทพมหานคร	คณะทำงาน
๓.๑๕ นางสาวระพีพร วงศ์มัน	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพานทอง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชลบุรี	คณะทำงาน
๓.๑๖ นางสาวปัทมาพร ไคลยะนนท์	นักวิชาการศึกษา กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้	คณะทำงาน
๓.๑๗ นางสาวปัทมา สนั่นโสตร	นักวิชาการศึกษา กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้	คณะทำงาน
๓.๑๘ นางสาวภัทรศยา ฉาบกังวาล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้	คณะทำงาน และเลขานุการ
๓.๑๙ นายอรรถพล แซ่ลี	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้	คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ

- กำหนดรูปแบบ วิธีการ และจัดทำเครื่องมือติดตามและประเมินผลการใช้แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต
สำหรับประชาชนทุกช่วงวัย
- ศึกษา วิเคราะห์และดำเนินการติดตามและประเมินผลการใช้แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับ
ประชาชนทุกช่วงวัย
- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือเชิญบุคคลมาให้ข้อมูล หรือส่งเอกสาร
เพื่อประกอบการจัดทำรายงานผล
- รายงานผลการติดตามและประเมินผลต่อผู้บริหารกรมส่งเสริมการเรียนรู้
- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายชนากร คอนเหนือ)
อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เข้าประชุมจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

รายชื่อผู้เข้าประชุม

เชิงปฏิบัติการการจัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

ระหว่างวันที่ 24 - 28 มีนาคม 2568

ณ โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ท ดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (ส่วนกลาง)

นายชัยวัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล

รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้

นางสาวเอี่ยมพร ศรีภูวงศ์

ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้

นายวรัทม์ ศรีเทพ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นางสาวภัทรศยา ฉาบกังวล

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

นายอรรถพล แซ่ลี่

นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

นางสาวปัทมาพร ไคลยะนนท์

นักวิชาการศึกษา

นางสาวปัทมา สนั่นโสทร

นักวิชาการศึกษา

นางสาวไลลา และโวหาร

นักวิชาการศึกษา

นางสาวปรียาวดี คำวัน

นักวิชาการศึกษา

นางพิมพ์ใจ งามสมพรพงศ์

พนักงานธุรการ

หน่วยงานภาคีเครือข่าย

นางสาวพรรณภัทรา ปลั่งศรีเจริญสุข

หัวหน้าภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลิขสิทธิ์ พุฒเขียว

อาจารย์ประจำแขนงวิชาการศึกษานอกระบบ

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

นางสาวกชกร จุยมณี

อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นางสาวณุตตรา แทนขำ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

นางสาวแววดาว อุทิศ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

นางสาวกาญจนา แจ่มชื่น

นักวิเคราะห์และบริหารโครงการอาวุโส

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

หน่วยงานภาคีเครือข่าย (ต่อ)

นายอภิชัย สายสตุดี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานกิจกรรมองค์กร กองทุนการออมแห่งชาติ
นางสาวอารยา เลิศพิพัฒสกุลชัย	เจ้าหน้าที่อาวุโสฝ่ายกลยุทธ์องค์กร กองทุนการออมแห่งชาติ
นางนฤภัค ฤทธาทิพย์	นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการ กรมสุขภาพจิต
นายจิรายุส ปรีชาเดช	เจ้าหน้าที่กลุ่มวิชาชีพเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ
นายวีระพงษ์ กังวานนวกุล	ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์
นายอภิวุฒิ อุณหวัฒน์นางกูร	ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลบ้านसानฝัน

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (ส่วนภูมิภาค)

นางคนึงนิตย์ วันนิตย์	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย
นางฉัตรภรณ์ เองฉ้วน	รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด นครศรีธรรมราช
นางวิบูลผล พรหมมูล	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชลบุรี
นางสาวปาริชาติ ไชยสถิตย์	ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดราชบุรี
นางสาววิมล เล็กสูงเนิน	รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลพบุรี
นางอัญชลี ปสันตา	รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำกรุงเทพมหานคร
นางสาววิราภรณ์ ชะม้อย	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวัดสิงห์ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยนาท
นางสาวไพจิตร คงแก้ว	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองสมุทรสาคร สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสมุทรสาคร
นางสาวอรุณี พันธุ์พาณิชย์	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอสูงเม่น สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (ส่วนภูมิภาค)

นางสาวกัญธิชา เคหาฐาน	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองบึงกาฬ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบึงกาฬ
นางสาวทิตาการ กลิ่นบุบผา	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบ้านนา สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครนายก
นางชงโค สุรวทวงศ์ภาส	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตจอมทอง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำกรุงเทพมหานคร
นางพรมาดา วงศ์หวั่น	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย
นางสาวสมพร เอี่ยมสำอางค์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลำปาง
นายสุรียันต์ ปินเครือ	ครูชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอสบปราบ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลำปาง
นางสาวเจริญศรี ศุภภาะ	ครู รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอแม่เมาะ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลำปาง
นางสาวสมร จันทร์หา	ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตมีนบุรี สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำกรุงเทพมหานคร
นางสาวเยาวภา บุญญาธิการ	ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตห้วยขวาง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำกรุงเทพมหานคร
นางสาวปีปี่ฮวา สะมัท	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองนครปฐม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครปฐม
นางสาวณภษร ศรีบุญยะแก้ว	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองชลบุรี สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชลบุรี
นางสาวระพีพร วงค์มน	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพานทอง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชลบุรี

รายชื่อผู้เข้าประชุม
พิจารณาถ้อยแถลง (ร่าง) แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย
ระหว่างวันที่ 14 - 16 พฤษภาคม 2568
ณ ห้องประชุมสุนทร สุนันทชัย ชั้น 4
กองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ กรมส่งเสริมการเรียนรู้

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (ส่วนกลาง)

นายชัยวัฒน์ พันธุ์วัฒนสกุล	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
นางสาวเอี่ยมพร ศรีภูวงศ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นายวิรัตน์ ศรีเทพ	นักวิชาการศึกษาคำานาญการ
นางสาวภัทรศยา ฉาบกังวาล	นักวิชาการศึกษาคำานาญการ
นายอรรถพล แซ่ลี่	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นายไพฑูรย์ ภูนพผา	นักวิชาการศึกษา
นางสาวปัทมาพร ไคลยะนนท์	นักวิชาการศึกษา
นางสาวปัทมา สนั่นโสธร	นักวิชาการศึกษา
นางสาวไลลา และไวยาร	นักวิชาการศึกษา
นางสาวปรียวดี คำวัน	นักวิชาการศึกษา
หน่วยงานภาคีเครือข่าย	
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลิขสิทธิ์ี พุฒเขียว	อาจารย์ประจำแขนงวิชาการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
นางสาวกชกร จุ่มมณี	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาตลอดชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นางสาวกรกมล จึงสำราญ	นักวิชาการศึกษาคำานาญการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
นางสาวกาญจนา แจ่มชื่น	นักวิเคราะห์และบริหารโครงการอาวุโส สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
นายอภิชัย สายสดุดี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานกิจกรรมองค์กร กองทุนการออมแห่งชาติ
นางสาวอารยา เลิศพิพัฒสกุลชัย	เจ้าหน้าที่อาวุโสฝ่ายกลยุทธ์องค์กร กองทุนการออมแห่งชาติ

หน่วยงานภาคีเครือข่าย (ต่อ)

นายวีระพงษ์ กังวานนวกุล

ผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่าย
กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

นายจิรายุส ปรีชาเดช

เจ้าหน้าที่กลุ่มวิชาชีพเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
สำนักงานคณะกรรมการการรักษามันคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (ส่วนภูมิภาค)

นางวิบูลผล พร้อมมูล

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชลบุรี

นางสาววิมล เล็กสูงเนิน

รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลพบุรี

นางอัญชลี ปลั่นตา

รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำกรุงเทพมหานคร

นางสาววิราภรณ์ ชะม้อย

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวัดสิงห์

นางสาวไพจิตร คงแก้ว

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยนาท

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองสมุทรสาคร

นางสาวอรุณี พันธุ์พาณิชย์

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสมุทรสาคร

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอสูงเม่น

นางสาวทศิการ กลิ่นบุพผา

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบ้านนา

นางพรมาดา วงศ์หวั่น

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครนายก

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

นางสาวเจริญศรี ศุภภะ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

ครู รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ

นางสาวสมร จันทร์หา

อำเภอแม่เมาะ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลำปาง

ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตมีนบุรี

นางสาวเยาวภา บุญญาธิการ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำกรุงเทพมหานคร

ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตห้วยขวาง

นางสาวปิยฮวา สะมัท

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำกรุงเทพมหานคร

ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองนครปฐม

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครปฐม

รายชื่อผู้เข้าประชุม
บรรณารักษ์ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตสำหรับประชาชนทุกช่วงวัย
ระหว่างวันที่ 21 - 23 กรกฎาคม 2568
ณ โรงแรมไมด้า ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพมหานคร

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (ส่วนกลาง)

นายธนากร ดอนเหนือ	อธิบดีกรมส่งเสริมการเรียนรู้
นางสาวเอี่ยมพร ศรีภูวงศ์	ผู้อำนวยการกองส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้
นางสาวภัทร์ศยา ฉาบกังวาล	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นายอรรถพล แซ่ลี่	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นางสาวปัทมาพร ไคลยะนนท์	นักวิชาการศึกษา
นางสาวปัทมา สนั่นโสธร	นักวิชาการศึกษา
นางสาวไลลา และโวหาร	นักวิชาการศึกษา
นางพิมพ์ใจ งามสมพรพงศ์	พนักงานธุรการ

หน่วยงานภาคีเครือข่าย

นางสาวพรรณภักดิ์ ปลั่งศรีเจริญสุข	หัวหน้าภาควิชาการศึกษาดูชีวิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลิขสิทธิ์ี พุฒเขียว	อาจารย์ประจำแขนงวิชาการศึกษานอกระบบ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
นางสาวกชกร จุยมณี	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาดูชีวิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
นางสาวกรกมล จึงสำราญ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
นางสาวณัฐตรา แทนขำ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
นางสาวอารยา เลิศพิพัฒสกุลชัย	เจ้าหน้าที่อาวุโสฝ่ายกลยุทธ์องค์กร กองทุนการออมแห่งชาติ
นายจิรายุส ปรีชาเดช	เจ้าหน้าที่กลุ่มวิชาชีพเฉพาะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

หน่วยงานภาคีเครือข่าย (ต่อ)

นางอาริสรา ทองเหม

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

นางสาวผกาภาศ วิษัยภูมิ

นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ

สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

นางสาวเบญญารัตน์ จันทร์เปล่ง

นักจิตวิทยาคลินิกปฏิบัติการ

กองส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต

นายอภิวุฒิ อุดมพัฒนางกูร

ผู้จัดการโรงเรียนอนุบาลบ้านसानฝัน

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (ส่วนภูมิภาค)

นางคณินนิตย์ วันนิตย์

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

นางฉัตรารัตน์ เอ่งฉ้วน

รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัด

นครศรีธรรมราช

นางวิบูลผล พร้อมมูล

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชลบุรี

นางสาวปาริชาติ ไชยสถิตย์

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดราชบุรี

นางสาววิมล เล็กสูงเนิน

รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลพบุรี

นางอัญชลี ปสันตา

รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำกรุงเทพมหานคร

นางสาวมนทยา มีจันทร์

รองผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดราชบุรี

รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยนาท

นางสาววิราภรณ์ ชะม้อย

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอวัดสิงห์

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชัยนาท

นางสาวไพจิตร คงแก้ว

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองสมุทรสาคร

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสมุทรสาคร

นางสาวอรุณี พันธุ์พาณิชย์

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอสูงเม่น

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่

นางสาวกัญธิชา เคหาสน์

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองบึงกาฬ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดบึงกาฬ

นางสาวทศากร กลิ่นบุบผา

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอบ้านนา

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครนายก

กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (ส่วนภูมิภาค)

นางพรมาดา วงศ์หวั่น	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย
นางสาวสมพร เอี่ยมสำอางค์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลำปาง
นายสุริยันต์ ปินเครือ	ครูชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอสบปราบ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลำปาง
นางสาวเจริญศรี ศุภภะ	ครู รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอแม่เกาะ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดลำปาง
นางสาวสมร จันทร์หา	ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตมีนบุรี สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำกรุงเทพมหานคร
นางสาวเยาวภา บุญญาธิการ	ครูชำนาญการพิเศษ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับเขตห้วยขวาง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำกรุงเทพมหานคร
นางสาวปิยฮวา สะมัท	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองนครปฐม สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดนครปฐม
นางสาวณภพร ศรีบุญยะแก้ว	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองชลบุรี สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชลบุรี
นางสาวระพีพร วงศ์มน	ครู ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพานทอง สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดชลบุรี

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรม

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรม

ลำดับ	ช่วงวัย	ด้าน	ชื่อกิจกรรม
1	เด็กปฐมวัย	สุขภาวะและความปลอดภัย	กิจกรรมสุขภาพดี มีความสุขปลอดภัย
2	เด็กปฐมวัย	ความเป็นพลเมือง	กิจกรรมข้อตกลงของเรา
3	วัยเด็กและวัยรุ่น	การสื่อสารและการใช้ภาษา	กิจกรรมฉลาดรู้ภาษา พัฒนาการสื่อสาร
4	วัยเด็กและวัยรุ่น	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กิจกรรมพลังของพวกเราช่วยสิ่งแวดล้อมได้
5	วัยผู้ใหญ่	การคิดขั้นสูงและนวัตกรรม	กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อความอยู่รอด
6	วัยผู้ใหญ่	สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล	กิจกรรมช่องทางสร้างรายได้ด้วยสื่อดิจิทัล
7	วัยผู้สูงอายุ	สุขภาวะและความปลอดภัย	กิจกรรมชะลอวัยชรา
8	วัยผู้สูงอายุ	การเงิน	กิจกรรมวางแผนส่งต่อทรัพย์สินอย่างมั่นใจ ด้วยการทำพินัยกรรม

สามารถดาวน์โหลดตัวอย่าง
แผนการจัดกิจกรรมได้ที่ Qr Code

ภาคผนวก ๖

สื่อทรัพยากรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

สื่อทรัพยากรสนับสนุนการจัดการเรียนรู้

Link:

https://drive.google.com/drive/folders/1p3ti4p3_rH8bJG-Lxq8qekE3IA7Um8z?usp=drive_link

Link:

https://drive.google.com/drive/folders/1p3ti4p3_rH8bJG-Lxq8qekE3IA7Um8z?usp=drive_link

Link:

https://drive.google.com/drive/folders/1p3ti4p3_rH8bJG-Lxq8qekE3IA7Um8z?usp=drive_link

Link:

https://drive.google.com/drive/folders/1p3ti4p3_rH8bJG-Lxq8qekE3IA7Um8z?usp=drive_link

“สังคมเข้มแข็ง เริ่มต้นที่การพัฒนาทักษะชีวิต
ให้คนทุกวัยพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง”

.....
แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต
สำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

www.korpor.dole.go.th

กองส่งเสริมและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

“สังคมเข้มแข็ง เริ่มต้นที่การพัฒนาทักษะชีวิต
ให้คนทุกวัยพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง”

.....
แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต
สำหรับประชาชนทุกช่วงวัย

www.korpor.dole.go.th

กองส่งเสริมและพัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ